

SV REVIJA

SV PRISPEVA K ODVRAČALNI
DRŽI ZAVEZNIŠTVA

4 AKTUALNO

VOJAŠKI ODBOR NATA PRVIČ V SLOVENIJI

8 INTERVJU

20 LET PREPOZNAVNI DOMA IN V TUJINI

12 IZPOSTAVLJAMO

NA BLEJSKEM STRATEŠKEM FORUMU

TUDI O PRIHODNOSTI NATA

14 SPREMLJAMO

ZDA SO POMEMBENI STRATEŠKI PARTNER SLOVENIJE

OBRAMBNI MINISTRI EU PRVIČ O

POSLEDICAH PODNEBNIH SPREMENB

EVROPSKA SPODBUDA H KREPITVI

IZDATKOV ZA RAZISKAVE

VAROVANJE DOSTOJANSTVA NA DELOVNEM MESTU

SLOVENSKA PREVLADE NA NEMŠKEM NEBU

SPREGOVORILI O DEMENCI

19 IZ NAŠIH ENOT

ZA LATVIJO SE PRIPRAVLJAJO MINOMETNIKI

USPOSABLJANJE PRIPADNIKOV VOJAŠKEGA

LETALSTVA VOJSKE ČRNE GORE

SLOVENSKI TANKISTI NA VAJI V NEMČIJI

TRENAŽNI LET NA MADŽARSKO

25 OBJAVE MINISTRSTVA ZA OBRAMBO**32 CIVILNO-VOJAŠKO SODELOVANJE**

MORNARIŠKI DIVIZION SV ODPRL VRATA V PIRANU

34 VIDELI SMO

FESTIVAL VOJAŠKE ZGODOVINE V

ZNAMENJU VOJAŠKEGA LETALSTVA

AMERIŠKI RUŠILEC USS PORTER PRIPLUL V KOPER

37 PREŽIVETJE

NETENJE OGNJA S SVITKOM

38 OBRAZI

PRI DELU PIROTEHNIKOV NE SME BITI NAPAK

42 IZ VOJAŠKE ZGODOVINE

V PIVKI NA OGLED RAZBITINE SLOVITEGA LOVCA

100 LET OD POSTROJA SLOVENSKE

VOJAKOV V CELJSKI VOJAŠNICI

46 ŠPORT V VOJSKI

Z DOBRIMI REZULTATI ŽELI TRIATLON PRIBLIŽATI LJUDEM

49 SPODBUDNA MISEL

ŠOLA ZA ŽIVLJENJE

49 PREBRALI SMO

MARTIN MCCAULEY: THE COLD WAR 1949-2016

50 RAZVEDRILO

NAGRADNA KRIŽANKA

POIŠČI PET RAZLIK

4

19

32

38

12

29

34

40

Leto 2019 v znamenju pomembnih obletnic

Slovenija je v svoji zgodovini prvič gostila konferenco Vojaškega odbora Nata, na kateri so pred kratkim sodelovali načelniki obrambnih štabov vojsk članic Nata in najvišji vojaški predstavniki zavezništva. Organizacija in izvedba tako pomembnega dogodka sta bili za Slovenijo in Slovensko vojsko velik organizacijski in logistični zalogaj, saj je več kot 600 pripadnikov Slovenske vojske skupaj s predstavniki iz še nekaterih drugih državnih organov in ustanov poskrbelo za varovanje, spremstvo in prevoze delegacij predstavnikov Nata in zavezniških vojsk. Udeleženci konference v Ljubljani so na zasedanju razpravljali o številnih aktualnih obrambno-varnostnih temah in ključnih izzivih, s katerimi se v vse bolj spremenjenih varnostnih razmerah v svetu pri zagotavljanju mednarodnega miru in varnosti danes srečuje zavezništvo. Zveza Nato v svoji 70-letni zgodovini še naprej ostaja v službi svobode, pravic, demokracije, spoštovanja pravnega reda in zakonitosti ter je še vedno zavezana ohranjanju politike odprtih vrat, kot je bila pred 15 leti, ko je bila vanjo kot polnopravna članica sprejeta tudi Slovenija.

Leto 2019 je vsekakor čas pomembnih obletnic. Častitljivih 20 let septembra praznuje tudi Vojaški muzej Slovenske vojske, ki se je leta 2004 oblikoval iz tedanjega Centra za vojaškogigodovinsko dejavnost Slovenske vojske. Vojaški muzej je v dveh desetletjih s svojim delovanjem postal prepoznaven tako doma kot v tujini. Muzej pa je s svojimi sodelavci že od vsega začetka vključen tudi v projekt celostne ureditve Parka vojaške zgodovine Pivka.

Slednji je septembra uspešno izvedel že 13. tradicionalni Festival vojaške zgodovine, iz leta v leto pa ugotavlja vse večjo rast obiskovalcev iz Slovenije in sosednjih držav. Z letošnjim Festivalom vojaške zgodovine, ki si ga je v treh dneh ogledalo rekordnih šest tisoč obiskovalcev, tako počasi končuje letošnjo sezono, v kateri so zaznali kar 30-odstotno rast. Pivški muzej, ki je od skromnih začetkov v 15 letih prerastel v enega največjih muzejskih kompleksov pri nas, pa nenehno dopolnjuje in bogati svojo ponudbo z vedno novimi razstavnimi eksponati in zbirkami.

Mnoge ljubitelje vojaške zgodovine in predvsem vojaškega letalstva bo navdušila najnovejša pridobitev parka, razbitine slovitega britanskega lovca Spitfire, ki je pred 75 leti strmoglavil na Ljubljanskem barju. Po dolgotrajnih prizadevanjih številnih letalskih navdušencev in zgodovinarjev je arheologom pretekli mesec vendarle uspelo dvigniti večji del ostankov letala, sprednji del z motorjem pa še čaka na izkop.

Marko Pišlar

VOJAŠKI ODBOR NATA PRVIČ V SLOVENIJI

Od 13. do 15. septembra je Slovenija gostila konferenco Vojaškega odbora Nata v sestavi načelnikov obrambnih štabov vseh zavezniških vojsk in najvišjih Natovih vojaških predstavnikov. Slovenija je prvič gostila konferenco načelnikov obrambnih štabov vojsk zavezništva, ki se srečujejo trikrat na leto, dvakrat na sedežu Nata v Bruslju in enkrat v izbrani državi članici. Organizacija tega srečanja je vseka-kor pomemben dogodek v letu, ko zavezništvo praznuje 70-letnico od podpisa Severnoatlantske pogodbe, naša država pa slavi 15-letnico polnopravnega članstva v Natu. Konferenca Vojaškega odbora Nata v Ljubljani se je udeležilo več kot 400 najvišjih vojaških predstavnikov iz zavezniških vojsk in Nata.

Besedilo: Marko Pišlar in Jerneja Grmadnik
Foto: Bruno Toič

LJUBLJANA, 13 - 15 IX 2019

Military Committee Conference . Conférence du Comité Militaire

PONOSNI, DA ŽE 15 LET DELIMO BREMENA IN KORISTI ČLANSTVA V NATU

Konferenca Vojaškega odbora Nata se je začela s slovesnim odprtjem v Narodni galeriji v Ljubljani. Več kot 400 visokih tujih in domačih gostov so nagovorili gostiteljica dogodka načelnica Generalštaba SV generalmajorka Alenka Ermenc, predsedujoči vojaškemu odboru general Stuart Peach ter predsednik Republike Slovenije in vrhovni poveljnik obrambnih sil Borut Pahor. Generalmajorka Ermenc je ob odprtju konference povedala, da ji je v čast, saj lahko udeleženec konference pozdravi prav v Sloveniji. Gostom je zaželela prijetno bivanje, prav tako upa, da bodo besede o slovenskih lepota, kulturi in bogati tradiciji ponesli v svoje države. General Stuart Peach je povedal, da mu je v čast gostovati v Sloveniji, ki prvič organizira konferenco. Svoj nagovor je začel z nekaj slovenskimi pozdravnimi besedami. Pohvalil je odločitev Slovencev, da so se pred 15 leti priključili Natu. »Nove grožnje in varnostna tveganja zahtevajo združen odgovor in močno zavezništvo,« je poudaril ter izpostavil prispevek slovenskih vojakov, ki delujejo na misijah po svetu in profesionalno opravljajo svoje delo. Vesel je tudi, da bodo gostje obisk Slovenije izkoristili za odkrivanje njenih lepota. Predsednik Pahor je v svojem pozdravnem nagovoru razložil, da smo se morali Slovenci večkrat boriti za svoj narod in naposled le dobili svojo državo. Od leta 2004 nismo več sami, saj smo postali člani zavezništva z najdaljšo zgodovino, ki skrbi za

zaščito skupnih vrednot, kot so demokracija, človekove pravice in vladavina prava. »Napad proti eni članici je napad proti vsem,« je izpostavil in dodal, da se svet spreminja hitreje, kot smo si zamišljali. Danes se spoprijemamo z varnostnimi izzivi, kot so kibernetске in hibridne grožnje, ter z vprašanjem zaštite kritične infrastrukture. Ob vsem tem je Nato odgovoren za ohranjanje stabilnosti po svetu. »Ponosni smo, da že 15 let delimo bremena in koristi ter bomo kot Natova članica to ohranjali tudi v prihodnosti,« je svoj nagovor sklenil predsednik Pahor in se zahvalil za izkazano zaupanje ob organizaciji konference ter vsem zbranim zaželel uspešno delo in prijetno bivanje v Sloveniji.

VARNOSTNE RAZMERE V SVETU BOLJ NEPREDVIDLJIVE KOT KDAJ PREJ

Predsedujoči Vojaškemu odboru Nata general Stuart Peach je na začetku zasedanja, ki je potekalo v konferenčni dvorani ljubljanskega Grand hotela Union, povedal, da so varnostne razmere v svetu bolj nepredvidljive kot kdaj prej. Ob tem je poudaril, da je zveza Nato zavezana preprečevanju konfliktov in zagotavljanju miru ter varnosti za skoraj milijardo ljudi na obeh straneh Atlantika. Vojaški odbor Nata zagotavlja strateški vojaški nasvet Severnoatlantskemu svetu kot najvišjemu političnemu organu zavezništva. General Peach je izpostavil potrebo po nenehnem prilagajanju zavezništva razmeram in opozoril na pogosto namerno širjenje dezinformacij o zavezništvu. Nato je kot

vojaško-politična obrambna organizacija zavezan k ohranjanju demokratičnih vrednot in mirnemu reševanju sporov. Gostiteljica konference načelnica Generalštaba Slovenske vojske generalmajorka Alenka Ermenc je v pozdravnem govoru povedala, da ji je v veliko čast, saj lahko v Sloveniji in Slovenski vojski gostijo srečanje Vojaškega odbora Nata, zlasti v času, ko zavezništvo in Slovenija praznujeta pomembna jubileja. Po njenih besedah je Nato najbolj celovit okvir za zagotavljanje varnosti naše države. »Natova kolektivna obramba je močna podpora nacionalni obrambi Slovenije,« je poudarila generalmajorka Ermenc. Dodala je še, da smo v Sloveniji in Slovenski vojski ponosni na naše sodelovanje v mednarodnih operacijah in na misijah, saj z izvajanjem nalog v mednarodnem okolju podpiramo prizadevanja Nata ter krepimo varnost naših državljanov, ob tem pa zagotavljamo stabilnost v regiji.

SLOVENIJA PODPIRA NATOVO POLITIKO ODPRTIH VRAT

Obrambni minister Republike Slovenije Karl Erjavec je v uvodnem nagovoru povedal, da je Slovenija v preteklosti že gostila pomembna srečanja, tudi zasedanje Natovih obrambnih ministrov leta 2006. Minister Erjavec je razložil, da so dogodki od leta 2014 povzročili veliko sprememb na področju varnosti, zato se moramo pripraviti na izzive prihodnosti. Izpostavil je predvsem kibernetске in hibridne grožnje, ki ne poznajo meja. Po njegovih ocenah je Nato najmočnejše politično in vojaško zavezništvo na svetu, zavezanost

UDELEŽENCE JE NA URADNEM ODPRTJU V NARODNI GALERIJ POZDRAVIL SLOVENSKE PREDSEDNIK BORUT PAHOR.

PREDSEDUJOČEGA
VOJAŠKEGA ODBORA
NATA JE SPREJEL TUDI
PREMIER MARJAN ŠAREC.

skupnim obrambi, sodelovanju in vrednotam pa predstavlja naše najmočnejše orodje. Opozoril je na pomen povečevanja obrambnih izdatkov in vlaganj v oblikovanje zmogljivosti, saj bomo le tako zmožni vzdrževati našo kolektivno vojaško in tehnološko prednost. Minister je ob tem izpostavil pomen vlaganj v razvoj novih zmogljivosti, kar je ena prednostnih nalog. Posebno pozornost je namenil Natovim misijam in operacijam na Zahodnem Balkanu, v Latviji in Afganistanu, kjer deluje več kot šest odstotkov pripadnic in pripadnikov Slovenske vojske. Ob tem je dodal, da je Zahodni Balkan v strateškem interesu naše države, vključevanje držav regije v evro-atlantske integracije pa je gibalno sprememb, zato Slovenija še naprej podpira Natovo politiko odprtih vrat. Minister Erjavec je v luči priprav na decembrski vrh Nata izpostavil pomen sodelovanja civilnih in vojaških voditeljev, zato je konferenca v Sloveniji po njegovih ocenah dobra priložnost, da zavezništvo pošlje v svet sporočilo o enotnosti in odločnosti. Prav tako je izrazil prepričanje, da bodo razprave na konferenci postavile temelje za nadaljnje delo v prihodnosti, zato je vsem prisotnim zaželel veliko moči in poguma pri sprejemanju težkih, vendar nujnih, odločitev za varno ter uspešno prihodnost zavezništva. Ob koncu se je načelnici Generalštaba in njenim sodelavcem iz Slovenske vojske zahvalil za predano delo pri pripravi tega pomembnega srečanja.

KOLEKTIVNA VARNOST IMA SVOJO CENO

Na konferenci Vojaškega odbora Nata so načelniki generalštabov držav članic zavezništva in strateška poveljnika Nata razpravljali predvsem o sodobnih temah na obrambno-varnostnem področju. Glavne teme pogovorov so tako bile mednarodne operacije in

misije pod vodstvom Nata, operativne dejavnosti in ohranjanje pripravljenosti ter odvrčalna drža zavezništva. Prav tako so govorili o razvoju Natovega koncepta bojevanja v sodobnem varnostnem okolju, s katerim se bo

mogoče spoprijeti z varnostnimi izzivi in se jim upreti, ter o vojaškem instrumentu moči. Po koncu zasedanja je predsedujoči Vojaškemu odboru Nata na tiskovni konferenci poudaril, da so varnostni izzivi, s katerimi se

spoprijema zavezništvo, vse bolj globalni. Izpostavil je, da imajo vse države članice koristi od zavezništva in da smo povezani močnejši. Omenil je načelo pravične delitve bremen, ki je v zavezništvu najpomembnejša. Po njegovih besedah vse države članice napredujejo tako na področju obrambnih izdatkov kot pri oblikovanju zmogljivosti in svojih prispevkih. »Kolektivna varnost ima svojo ceno, zato so se na lanskem vrhu v Bruslju vse države članice zavezale, da bodo povečale sredstva za obrambo,« je poudaril general Peach. V nadaljevanju je izpostavil, da ceni prispevek Slovenije in Slovenske vojske v zavezništvu, zlasti v mednarodnih operacijah in na misijah, ter njena prizadevanja po povečanju izdatkov za obrambo.

NATO OSTAJA TRDNO ZAVEZAN SEDANJIM OPERACIJAM

Predsedujoči vojaškemu odboru je predstavil tudi nekatere sklepe konference, ki je bila razdeljena na pet delovnih sestankov. Poudaril je, da bodo sklepi v podporo bližnjih sestankov obrambnih in zunanjih ministrov Nata ter decembrskega vrha voditeljev zavezništva v Londonu, vse nasvete in usmeritve pa bodo predali tudi generalnemu sekretarju Nata, prav tako bodo upoštevani pri nadaljnjem delu zavezništva. Načelniki obrambnih štabov vojsk Nata so poudarili svojo trdno zaveznanost sedanjim operacijam in misijam, zlasti operaciji v Afganistanu. »Nato ostaja zavezan Afganistanu, zato bo še naprej izvajal misijo Odločna podpora. Tam bomo še naprej svetovali in usposabljali pripadnike afganistanskih varnostnih

sil, saj želimo, da postanejo močnejše in se lahko uprejo mednarodnemu terorizmu. Tako bodo lahko v državi same zagotovile varnost in stabilnost,« je povedal general Peach. Udeleženci zasedanja so med drugim potrdili zaveznanost drugim misijam in operacijam. Osredotočili so se tudi na odvrčalno-obrambno držo zavezništva znotraj evro-atlantskega območja. Ta po besedah generala Peacha temelji na ustrezni mešanici jedrskih, konvencionalnih in raketnih obrambnih zmogljivosti. Udeleženci so se strinjali, da bodo okrepili Natove zmogljivosti za reševanje različnih groženj. Prav tako so soglašali s konceptom, ki predvideva prihodnje delo na področju vesolja, inovacij in disruptivnih tehnologij. Nato je organizacija, ki se nenehno prilagaja sodobnim varnostnim izzivom. Zato so se na konferenci v luči teh prizadevanj pogovarjali tudi o Natovem vojaškem instrumentu moči za povečanje pripravljenosti in odzivnosti, zlasti kako povečati hitrost pri sprejemanju odločitev na strateški vojaški ravni. Kot je povedal general Peach, so se vsi strinjali, da bodo vojaške oblasti razvile nasvet za izboljšanje nadaljnje odzivnosti zavezništva. Predsedujoči Vojaškemu odboru Nata je ob koncu poudaril, da države v zavezništvu povezujejo skupna zgodovina, vrednote in cilji. »Naš svet se spreminja in Nato se spreminja z njim,« je izpostavil in dopolnil, da so zaveze, ki so jih drug drugemu dali zavezniki, trdne, kar potrjuje dejstvo, da je zveza Nato še vedno najmočnejše zavezništvo v zgodovini. Ob koncu se je zahvalil Sloveniji za 15-letno zaveznanost skupni varnosti v zavezništvu.

SLOVENSKA VOJSKA ODGOVORNO PRISPEVA K NAPOROM ZAVEZNİŠTVA ZA MEDNARODNI MIR ŽE VEČ KOT 22 LET

Načelnica Generalštaba Slovenske vojske Alenka Ermenc je na tiskovni konferenci poudarila, da je za Slovenijo in Slovensko vojsko velika čast gostiti tako pomemben dogodek, kot je konferenca Vojaškega odbora Nata v sestavi načelnikov obrambnih štabov zavezništva. Generalmajorka Ermenc je dodala, da je to še toliko pomembnejše, saj je delo vojaškega odbora ključno za uspešno prilagajanje Nata novemu varnostnemu okolju, v katerem se spoprijemamo s sodobnimi varnostnimi izzivi, ki ogrožajo vsakogar in ki se jim lahko upremo samo enotni ter odločni. Meni, da Slovenska vojska odgovorno prispeva k skupnim naporom zavezništva za mednarodni mir v operacijah in na misijah že več kot 22 let. Po njenem prepričanju se je Slovenija z uspešnim gostovanjem konference znotraj zavezništva izkazala tudi kot verodostojna partnerica na področju organizacije najzahtevnejše prireditve, saj sta bili organizacija in izvedba konference za Slovensko vojsko izjemno zahteven projekt. Pri njem je sodelovalo več kot 600 pripadnikov Slovenske vojske, k njegovi uspešnosti pa so s svojim prispevkom pripomogli tudi drugi državni organi. »Slovenija, ki se je kot država nekoč borila za svoji neodvisnosti in varnost, ju zdaj pomaga zagotavljati drugim,« je poudarila generalmajorka Ermenc in dodala, da tudi zato razumemo, kako pomembno je, da delamo *z rama ob rami* in skupaj prispevamo k nacionalni ter mednarodni varnosti in stabilnosti. ■

UDELEŽENCI
KONFERENCE
V LJUBLJANI

20 LET PREPOZNAVNI DOMA IN V TUJINI

Pogovor z vodjo Skupine za muzeologijo v
Vojaškem muzeju Slovenske vojske majorjem
mag. Zvezdanom Markovićem

Septembra praznujemo 20. obletnico ustanovitve Centra za vojaškozgodovinsko dejavnost Slovenske vojske, predhodnika današnjega Vojaškega muzeja Slovenske vojske, ki skrbi za obsežne muzejske zbirke gradiva, povezanega z vojaško zgodovino Slovencev, ter dokumentira razvoj Slovenske vojske. Pri njegovem nastanku že od začetkov sodeluje major Zvezdan Marković. S častnikom in magistrom zgodovine, avtorjem številnih publikacij in razstav ter vodjem Skupine za muzeologijo v Vojaškem muzeju Slovenske vojske smo spregovorili o preteklih dosežkih in prihodnjih izzivih.

Besedilo: Jerneja Grmadnik
Foto: Bruno Toič

V Slovenski vojski ste se zaposlili po študiju leta 1996, takrat še v Upravi za raziskave in razvoj. Kako sta se prepletli vaši poklicni poti častnika in zgodovinarja?

Za zgodovino sem se navdušil že v osnovni šoli in to zanimanje se je skozi srednješolsko izobraževanje na Splošni srednji vojaški šoli Franc Rozman - Stane ter na vojaški akademiji samo še okrepilo. Konec osemdesetih let 20. stoletja in v začetku leta 1990 je prišlo do prelomnih dogodkov, ki so napovedovali, da bo šla Slovenija po samostojni poti. Takrat sem se vrnil z vojaškega šolanja in uresničil željo, da bi združil obe zanimanji ter začel študirati zgodovino na Filozofski fakulteti in obramboslovje na Fakulteti za družbene vede oziroma nekdanji FSPN. Po končanem študiju sem se zaposlil v Slovenski vojski in leta 1999 oziroma 2000 postal sodelavec Centra za vojaškozgodovinsko dejavnost, katerega prvi načelnik je bil brigadir mag. Viktor Kranjc.

Center se je ukvarjal z zbiranjem, hranjenjem, preučevanjem in predstavljanjem sodobne slovenske vojaške zgodovine ter je predhodnik Vojaškega muzeja Slovenske vojske. Lahko obudite spomine na začetke delovanja Centra in pobude za vzpostavitev Vojaškega muzeja?

Od prvih poskusov, da bi Slovenci imeli svoj vojaški muzej, mineva pravzaprav že sto let, saj so se že med prvo svetovno vojno pojavile zamisli o ustanovitvi muzeja, takrat predvsem zaradi soške fronte. Nadaljnji poskusi so bili tudi po drugi svetovni vojni, a prvi vojaški muzej smo dobili s samostojno Slovenijo. Po osamosvojitvi je začela delovati skupina pod vodstvom brigadirja Janeza J. Švajncerja, ki je dal pobudo za načrtno zbiranje gradiva, povezanega s slovensko vojaško zgodovino, glavna pozornost pa je bila usmerjena na gradivo iz obdobja vojne za Slovenijo leta 1991. Tako se je ustvarila baza, na podlagi katere je lahko leta 1999 Center za vojaškozgodovinsko dejavnost začel razvijati muzejsko dejavnost, poleg znanstvenoraziskovalne, pedagoško-andragoške in publicistične dejavnosti. Začetna ekipa je bila majhna, bilo nas je sedem, z leti pa so se delovna mesta za posamezna področja popolnjevala in tako so bili ustvarjeni tudi pogoji za ustanovitev Vojaškega muzeja Slovenske vojske.

Muzej je bil ustanovljen leta 2004 z reorganizacijo Centra za vojaškozgodovinsko dejavnost in danes deluje pod okriljem Centra vojaških šol. Kako je prišlo do tega preoblikovanja?

Preoblikovanje v muzej je bilo nujno zaradi zakonodaje s področja varstva kulturne dediščine, ki opredeljuje, da mora kulturno dediščino upravljati enota, ki dobi ustrezno pooblastilo Ministrstva za kulturo. Leta 2004 se je tako center preoblikoval v muzej in prešel z Generalštaba pod okrilje takratnega Poveljstva za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje, pozneje pa pod Center vojaških šol. Leta 2005 je pridobil tudi zelo pomemben status državnega muzeja in postal pooblaščen, da zbira predmete, ki so povezani s slovensko vojaško zgodovino, in pokriva področje

oborožitvi od konca 18. stoletja do danes, na kateri si je mogoče ogledati več kot 300 kosov oborožitve. Izpostavil bi še razstavo, ki prikazuje obdobje slovenske vojaške zgodovine med prvo svetovno vojno in v času bojev za slovensko severno mejo med letoma 1914 in 1920, na ogled pa je tudi razstava o zgodovini in obnovi Kadetnice 2002–2009, ki poteši radovednost obiskovalcev o njeni zgodovini. Naše razstave pa so na ogled tudi drugod, saj jih pripravljamo tako na pobudo naših kustosov kot tudi zunanje javnosti.

Kako je Vojaški muzej Slovenske vojske organiziran danes in kakšno je njegovo poslanstvo?

Vojaški muzej ima štirinajst zaposlenih. V njem deluje Skupina za vojaškozgodovinske študije pod vodstvom višje vojaške usluž-

Naše delovanje je usmerjeno predvsem na obdobje osamosvajanja in vojne za Slovenijo leta 1991, dokumentiramo pa tudi razvoj Slovenske vojske. Pomembna naloga muzeja je tudi izobraževanje, ki ga izvajamo na vseh ravneh vojaškega šolstva in v sklopu usposabljanja poveljstev ter enot Slovenske vojske in organizacijskih enot Ministrstva za obrambo.

vojaške zgodovine na Slovenskem, pa tudi širše. Leta 2010 je bil Vojaški muzej Slovenske vojske uradno vpisan v razvid muzejev Republike Slovenije in se tako dokončno uveljavil kot državni vojaški muzej.

Kako pomembna je bila za razvoj muzeja selitev v mariborsko Kadetnico leta 2009 in katere stalne razstave so danes tam na ogled?

Kadetnica je bila za Vojaški muzej Slovenske vojske, ki je imel pred tem sedež v Šentvidu v Ljubljani, velika pridobitev, saj gre za pomembno zgodovinsko stavbo. Skozi njo ne gre le veliko slušateljev, ampak tudi številni obiskovalci. Pomembni za delovanje muzeja so bili tudi dve razstavni dvorani in nekaj dodatnih prostorov, med drugim veliki in široki hodniki, za katere prav zdaj pripravljamo načrte, kako jih konceptualno še nadgraditi. V Kadetnici je na ogled stalna razstava o vojni za Slovenijo leta 1991 ter razstava o pehotni ognjeni

benke dr. Valerije Bernik, v kateri sta tudi dr. Blaž Torkar in mag. Gregor Kastelic. Ukvarjajo se pretežno z znanstvenoraziskovalnim in pedagoško-andragoškim delom. Skupina za muzeologijo, v kateri so kustosi dr. Martin Premk, mag. Matjaž Ravbar, mag. Mladen Horvat in univerzitetna diplomirana zgodovinarja Simona Pörš in Rok Filipčič, pa se ukvarja s predmeti, zbirkami in pripravami razstav ter je skupaj s prvo skupino aktivna na pedagoškem področju. Poročnik Franc Pleteršek in štabni vodnik Peter Golež opravljata restavratorsko-konzervatorska dela, med podpornim osebjem sta še Matjaž Česnik in Darja Vidmajer. Muzej vodi načelnik muzeja, polkovnik Zoran Vobič. Poslanstvo muzeja je zbiranje, dokumentiranje in inventariziranje ter predstavljanje muzejskih eksponatov in predmetov vojakov in vojaštva v slovenskem etničnem prostoru. Naše delovanje je usmerjeno predvsem na obdobje osamosvajanja in vojne za Slovenijo leta 1991,

dokumentiramo pa tudi razvoj Slovenske vojske. Pomembna naloga muzeja je tudi izobraževanje, ki ga izvajamo in vseh ravneh vojaškega šolstva in v sklopu usposabljanja poveljstev ter enot Slovenske vojske in organizacijskih enot Ministrstva za obrambo.

Izobraževanje o vojaški zgodovini ni namenjeno le slušateljem v Slovenski vojski, ampak delujete tudi v civilnem okolju. Velikokrat vaše razstave obiščejo različne šole, vpeti ste v oblikovanje izobraževalnih vsebin in ne nazadnje pomembni z vidika ohranjanja državljanske zavesti.

Zelo nas veseli, da se naši kustosi kot prepoznavni strokovnjaki vključujejo tudi v javne šolske sisteme, v katerih predavajo o posameznih temah tako slovenske kot splošne zgodovine. Gostujemo na osnovnih in srednjih šolah, zanimivi pa smo tudi na posameznih fakultetah. Že vrsto let pripravljamo tudi kvize za osnovnošolce na temo vojne za Slovenijo leta 1991, s katerimi želimo krepiti čut za domovino in zavedanje, da življenje v samostojni državi ni samoumevno in si ga je bilo treba izboriti.

Slovenski muzej ima v lasti številne zbirke orožja, tekstilij in vojaške opreme, oklepnih vozil in artilerijske oborožitve, vojaškega letalstva in mornarice, medalj, fotografij in drugo gradivo. Kako so oblikovane zbirke in kako poteka njihovo popolnjevanje?
Zbirke so razdeljene po tematiki, na primer na mornarico ali letalstvo, in po gradivu. Imamo od 11 do 16 zbirk in smo v obdobju

njihovega preoblikovanja, ker ugotavljamo, da bi jih bilo dobro optimizirati in racionalizirati ter narediti gradivo preglednejše. Načini za pridobivanje gradiva so zelo različni. Zbiramo odpisana materialna sredstva iz enot Slovenske vojske, Ministrstva za obrambo ali drugih ustanov, ki delujejo na področju, zanimivem za vojaški muzej. Predmete odkupujemo in nakupujemo, pri čemer morajo biti kustosi previdni, saj je na trgu militarij in starin veliko ponaredkov ter replik. Gradivo dobimo tudi z darili ali zapuščinami. Tako smo prejeli zbirko mornariškega poročnika Franca Valentinčiča, ki je tudi na ogled v Kadetnici. Mornariški častnik, Slovenec po rodu, je deloval v Kraljevini Jugoslaviji, leta 1941 pa je pobegnil k zaveznikom in služboval v britanski kraljevi mornarici. Svojemu posinovljenju je v oporoki naročil, naj njegovo zapuščino preda slovenskemu vojaškemu muzeju. Včasih se zgodijo tudi zaplembe orožja, ki nam ga dodeli sodišče. Pri iskanju zanimivih predmetov si muzeji pomagamo med

seboj in se obveščamo, če bo kakšna zanimiva prodaja ali dražba.

Z iskanjem lokacije za vašo zbirko oklepnih vozil se je začela tudi zgodba s Parkom vojaške zgodovine Pivka, ki je prav tako muzejska ustanova, a v lasti Občine Pivka. Kako se je začelo skupno sodelovanje?
Ob zbiranju gradiva za bodoči vojaški muzej je nastala obsežna zbirka vojaške tehnike ter oklepnih in artilerijskih sredstev, ki je bila prvotno deponirana v Šentvidu. To je srebrnina, če ne kar zlatnina muzeja, saj je v tej zbirki tako tehnika vzhodnega kot tudi zahodnega bloka, ki je bila posledica preoboroževanja enot po sporu z informbirojem. Ko se je leta 2004 ustanovil Vojaški muzej Slovenske vojske, sta bili v ožjem izboru dve lokaciji, in sicer Cerklje ob Krki in opuščena zgornja vojašnica v Pivki, ki je potrebovala neko novo vsebino. Na pobudo Slovenske vojske se je začelo sodelovanje s pivško občino in

zaživel je Park vojaške zgodovine, zbirka pa je našla svoje stalno mesto. Pri projektu celostne ureditve parka je bil Vojaški muzej Slovenske vojske vključen s štirimi pripadniki. Tudi danes je naše delo zelo prepleteno, zadovoljni smo z rezultati in sprejetostjo parka med ljudmi. Naše zbirke so tako našle dostopnejšo pot do javnosti, saj park ni podvržen vojaškemu redu in omejitvam tako kot predmeti in razstave, ki potekajo v vojaških objektih. Izpostavil pa bi, česar splošna javnost mogoče ne ve, da je večina eksponatov, ki so razstavljeni v parku, iz naših zbirk, in sicer poleg oklepnikov in artilerije tudi letala in podmornica P-913 Zeta, za katero smo združili moči s piranskim Pomorskim muzejem Sergeja Mašere in navezali stike v Črni gori.

Intenzivno sodelujete tudi z drugimi slovenskimi in tujimi muzeji. Katera sodelovanja bi še izpostavili?
V Sloveniji sodelujemo z različnimi muzeji in sorodnimi inštituti, sploh pri temah nacionalnega pomena, med katerimi lahko izpostavimo osamosvojitvene procese. Smo tudi člani Skupnosti muzejev Slovenije in Slovenskega muzejskega društva ter tako prispevamo k razvoju muzejske znanosti in zgodovinopisja na Slovenskem. Zelo pomembno je tudi sodelovanje z vojaškimi muzeji v tujini, saj smo del mreže vojaških muzejev in imamo kar nekaj strateških partnerjev, med drugim muzej vojaške zgodovine na Dunaju, vojaški muzej v Budimpešti in hrvaški vojaški muzej. Vzpostavili smo stike z vojaškim muzejem obo-roženih sil Nemčije v Dresnu in s centrom za vojaško zgodovino kopenskih sil ZDA. Med drugim smo člani konzorcija Partnerstvo za mir, ki združuje vojaške zgodovinarje članic zveze Nata in drugih partnerskih držav, ter imamo vsako leto mednarodno znanstveno konferenco, na kateri obravnavamo različne vojaškozgodovinske teme. Vojaški muzej Slovenske vojske je aktiven član v slovenskem odboru Mednarodnega sveta muzejev in prek njega član Mednarodnega sveta muzejev ICOM, znotraj tega pa še sveta mednarodnih vojaških muzejev in muzejev orožja. Lani smo v soorganizaciji s Forumom slovanskih kultur, Narodnim muzejem Slovenije in Parkom vojaške zgodovine Pivka gostili letno konferenco ICOM ter predstavnike uradnih vojaških muzej članic zveze Nato in drugih držav. Ponosni smo, da smo v letih 2008 in 2016 gostili tudi letne znanstvene konference delovne skupine za vojaško zgodovino PFP.

Na katere dosežke ste ob 20-letnici delovanja CVZD in 15-letnici muzeja najbolj ponosni?
V vseh teh letih smo pripravili zelo veliko razstav, publikacij in predavanj, bili gostitelji različnih konferenc in sodelovali pri raznovrstnih projektih. Omenil bi le nekaj najodmevnejših. Ob 15-letnici samostojnosti smo bili leta 2006 skupaj z Muzejem novejšje zgodovine Slovenije in Muzejem slovenske policije pobudniki projekta na nacionalni ravni Enotni v zmagi. Osrednja razstava je bila takrat na Ljubljanskem

gradu, dali pa smo tudi pobudo, da se tematsko razstavo pripravi na pokrajinskih in občinskih ravneh. Ob 100. obletnici ustanovitve države SHS smo lani skupaj z Muzejem novejšje zgodovine in Narodnim muzejem pripravili razstavo 33 dni, o državi SHS, ki prikaže vsaj delček takratnega vzdušja, pomembnega za Slovence. Pripravili smo najobsežnejšo monografijo na temo vojne za Slovenijo leta 1991 ter razstavo in zbornik ob 20-letnici sodelovanja Slovenske vojske v mednarodnih operacijah in na misijah. V sodelovanju z vojaškim muzejem na Dunaju smo leta 2001 pomagali pri pripravi razstave o razpadu Jugoslavije kot edini vojaški muzej nekdanje skupne države in že takrat prispevali del muzejskega gradiva, zbranega v zbirkah Centra za vojaškozgodovinsko dejavnost.

Kakšne pa so vaše želje in kje vidite največje izzive pri prihodnjem razvoju Vojaškega muzeja Slovenske vojske?

Muzej ima status državnega muzeja, zato se nam zdi smiselno, da bi ga umestili pod Generalštab Slovenske vojske. Želimo si, da bi se muzej preimenoval v Slovenski vojaški muzej ali v Vojaški muzej Republike Slovenije, da bi se še poudaril status opravljanja državne javne muzejske službe. Želimo si tudi, da bi se v muzeju vzpostavile posamezne organizacijske enote, na primer kustodiat, in da bi samostojno začela delovati restavratsko-konzervatorska služba. Potrebovali bi tudi specialiste konzervatorje za tekstilije, ki so zelo občutljivo gradivo, in likovna dela ter fotografije, saj se nam zbirka umetniških del in fototeka povečujeta. Eden izmed izzivov je prilagajanje novostim, ki jih prinaša informacijsko-komunikacijska tehnologija, saj je vedno vprašanje, kako neki predmet prikazati čim bolj zanimivo. Kljub vsem novostim na področju muzejev pa se nam še vedno zdijo najpomembnejši vodeni ogledi in pristna komunikacija med kustosi in obiskovalci. ■

Na Blejskem strateškem forumu tudi o prihodnosti Nata

Na letošnjem štirinajstem Blejskem strateškem forumu, ki je potekal v prvih dneh septembra, so udeleženi v osrednji temi pogovorov in forumov obravnavali globalne izzive, dogodek pa je potekal pod naslovom *(Iz)viri (ne)stabilnosti*. Udeležili so se ga domači in tuji predstavniki politike, gospodarstva ter nevladnih organizacij, ki so razpravljali predvsem o trajnostnem razvoju in podnebnih spremembah ter izzivih na varnostnem področju. To je bila tudi osrednja tema panela na temo Nata in evro-atlantske varnosti 70 let po podpisu Washingtonske pogodbe. Minister za obrambo Karl Erjavec je v uvodnem nagovoru izpostavil 15-letnico slovenskega članstva v zavezništvu in poudaril, da sta obe obletnici pomembna priložnost za nadaljnje razprave o Natovi prihodnosti, saj se je globalno varnostno okolje spremenilo. Pojav novih groženj nas opozarja, kako pomembna je v prihodnosti močna transatlantska povezanost.

Besedilo: Jerneja Grmadnik

Foto: Bruno Toič

Zveza Nato je politično-vojaška organizacija, ki ima dolgo zgodovino in je preživela velike globalne spremembe. Ugledni domači in tuji strokovnjaki na področju varnostnih vprašanj na panelu o prihodnosti Nata ob 70-letnici zavezništva so se strinjali, da so pred Natom novi izzivi, s katerimi se bo moral spoprijeti in se jim prilagoditi. Minister za obrambo Karl Erjavec je v uvodnem nagovoru poudaril, da je kolektivna obramba pomembna tudi za našo nacionalno obrambo, prav vstop v Nato pa ima po njegovih besedah pomembno vlogo pri profesionalizaciji in razvoju Slovenske vojske. Povedal je, da se Slovenija zaveda pomena sodelovanja v

zavezništvu in vlaganja v obrambni sektor. Izpostavil je slovensko sodelovanje v mednarodnih operacijah in na misijah, saj trenutno v tujini deluje več kot šest odstotkov pripadnic in pripadnikov Slo-

OD LEVE PROTI DESNI:
EMIR HASANOVIĆ,
SVEN SAKKOV, SCOTT M.
WEBBER, RADMILA ŠEKERINSKA,
JELKO KACIN, PEDRO SERRANO,
DR. DAMIR ČRNČEC, ROBERT VASS

venske vojske. Minister je še poudaril, da se zavezništvo nenehno spreminja in se prilagaja, hkrati pa ohranja svoje temeljne cilje. Poudaril je tudi pomen politike odprtih vrat zavezništva in spomnil na pridružitve Severne Makedonije.

O zahtevni poti do skorajšnjega članstva je spregovorila obrambna ministrica Severne Makedonije, Radmila Šekerinska, ki je poudarila, da je država pokazala politično zavzetost s tem, ko je hitro in učinkovito razrešila notranjopolitično krizo ter dolgotrajen spor z Grčijo. V nadaljevanju je še opozorila, da so priložnosti za pridružitve Natu redke in so jih tudi sami v preteklosti že zamudili, zato jih je treba znati izkoristiti. Ob tem je izrazila upanje, da bo tudi Evropska unija pokazala pripravljenost za uresničevanje zavez o širitvi EU. V sklepnih mislih je poudarila, da zavezništvo ni recept za vse rešitve, temveč je pomembno, da bo lahko Severna Makedonija za isto mizo z zaveznici reševala težave, ki jih nima le ona, temveč tudi druge države.

Namestnik generalnega sekretarja za skupno varnostno in obrambno politiko Evropske unije Pedro Serrano je poudaril, da je Nato vojaška organizacija z najdaljšo zgodovino. Svet sicer ni več tako dvopolen, kot je bil nekoč, imajo pa regionalne krize pogosto globalne posledice. Nato je preživel, ker se je znal prilagoditi spremembam. Serrano je ob tem izrazil željo po nadaljnji krepitvi sodelovanja med EU in Natom, ki ju povezujejo skupne vrednote. Zavzel se je za nadaljnjo širitev EU in poudaril, da sta obe skupnosti pomembni za varno prihodnost.

Državni sekretar v kabinetu predsednika vlade dr. Damir Črnčec je povedal, da je Nato za Slovenijo *najcenejša zavarovalna polica*. Predstavil je slovensko perspektivo in razložil, da je Slovenija začela po obdobju gospodarske krize večati obrambne izdatke in posodablja svoj varnostni sistem. »Kjer ni varnosti, tudi blaginje ni,« je poudaril. Opozoril je, da imajo zaveznice raznovrstne razlage o izvoru groženj, ki jim pretijo, kar mora Nato celostno upoštevati. V luči skorajšnje priključitve Severne Makedonije zvezi Nato se je zavzel za širitev vrednot zavezništva na Zahodni Balkan.

Estonec Sven Sakkov, direktor Mednarodnega centra za obrambo in varnost, je izpostavil nujnost po preoblikovanju Nata. V Natu bi

bilo treba spremljati vzpon Kitajske in vlagati v vesoljske projekte. Zavzel se je za krepitev obrambe na vzhodni meji in prisotnost zaveznikov v Baltskih državah.

Da mora Nato v korak s časom predvsem na področju tehnološkega razvoja in inovacij, je izpostavil Robert Vass iz slovaške organizacije GLOBSEC. Omenil je še nevarnost hibridnih groženj in počasnega prilagajanja na nove tehnologije. Meni, da je treba okrepiti povezanost med ZDA in Evropo, kot pomemben vir nestabilnosti pa je navedel tudi dezinformacije, ki spodbujajo zaupanje v različne sisteme in organizacije.

Scott M. Webber iz mednarodne organizacije Interpeace s sedežem v Švici je spomnil na besede Kofija Anana, da živimo v trenutku, ko vemo, da star sistem ne deluje več, novega pa še ni. Po njegovih besedah je Nato pomemben, vendar ne zadosten, saj potrebujemo še druge oblike sodelovanja in multilateralizma ter močnejšo EU. Izkušnje nas učijo, da so izvor nestabilnosti notranji konflikti, socialna nepravilnost in izključenost, zato moramo biti v prihodnosti pozornejši na preprečevanje konfliktov. Opozoril je tudi na vseprisotno krizo zaupanja v ustanove, vlade in ekonomski sistem.

Kot predstavnik mlade generacije je spregovoril Emir Hasanović iz Severne Makedonije, sodelavec Programa za razvoj mednarodne organizacije Chemonics. Izpostavil je podnebne spremembe, ki so največje grožnje prihodnosti. Pri tem je poudaril, da morajo globalni odločevalci nameniti več pozornosti oblikovanju skupnih rešitev z odgovornostjo do sveta, ki ga zapuščajo svojim naslednikom. Rapravo o prihodnosti Nata je povezoval Jelko Kacin, svetovalec ministra za varnostno politiko na Ministrstvu za zunanje zadeve in nekdanji slovenski stalni predstavnik pri Natu v Bruslju. Poudaril je, da je Nato predvsem politična organizacija, ki jo vodi Severnoatlantski svet, ki ne želi političnih vprašanj reševati z militarističnim pogledom, vendar ima na voljo tudi vojaško orodje. Ob koncu razprave je še enkrat poudaril, da je za spopad z globalnimi izzivi nujen globalni konsenz in da tako deluje tudi Nato, saj morajo o odločitvah soglašati vse članice, kar je v večini organizacij neizvedljivo. ■

DVOSTRANSKA SREČANJA OBRAMBNEGA MINISTRA

Na Blejskem strateškem forumu se je minister Erjavec srečal z ministrico za obrambo Severne Makedonije Radmilo Šekerinsko. Izrazil je zadovoljstvo, da je že 19 članic Natovega zavezništva ratificiralo pristopni protokol z Republiko Severno Makedonijo. Med temi članicami je bila za Grčijo prva ravno Slovenija. Ministrici Šekerinski je zagotovil slovensko podporo tako na politični kot na operativni ravni. Pogovoril se je z namestnikom generalnega sekretarja za skupno varnostno in obrambno politiko (SVOP) ter krizno odzivanje v Evropski službi za zunanje delovanje (EEAS). Pedro Serrano in Erjavec sta se pogovarjala o prihodnosti skupne varnostne in obrambne politike v luči novega predsedstva Evropske komisije ter bližajočega se slovenskega predsedovanja Svetu EU v drugi polovici leta 2021.

ZDA SO POMEMBEN STRATEŠKI PARTNER SLOVENIJE

S temi besedami je minister za obrambo RS Karl Erjavec nagovoril guvernerja Kolorada Jareda Polisa ob nedavnem obisku slovenske delegacije v ZDA. Delegacija, ki so jo poleg ministra za obrambo Karla Erjavca sestavljali še načelnica generalštaba SV generalmajorka Alenka Ermenc, veleposlanik RS v ZDA Stanislav Vidovič, svetovalec predsednika Republike Slovenije mag. Uroš Krek, poveljnik sil SV brigadir Milan Žurman in predstavniki MO, SV ter veleposlaništva, je od 27. avgusta do 1. septembra obiskala ameriško zvezno državo Kolorado. Med obiskom so nameravali potrditi prednostne naloge sodelovanja z Nacionalno gardo Kolorada na obrambnem in vojaškem področju za naslednje petletno obdobje v okviru meddržavnega partnerskega programa (State Partnership Program), se udeležiti konference in sejma nacionalnih gard ZDA ter se pogovoriti s pomembnimi predstavniki nacionalnih gard in ameriške kopenske vojske ter s političnimi predstavniki Kolorada glede možnosti poglobljene sodelovanja tudi na drugih področjih. Obisk slovenske delegacije v ZDA je odlično uspel, saj so bili izpolnjeni vsi zastavljeni cilji.

Besedilo: major Aleš Kesič

Foto: višji vodnik Zachary Sheely, Nacionalna garda Kolorada

SLOVENIJA JE LETA 1993 PRISTOPILA K PARTNERSKEMU PROGRAMU Z ZDA

Meddržavni partnerski program med Poveljstvom ameriških sil za Evropo (EUCOM) in državami, ki so nastale po padcu berlinskega zidu, je bil razvit leta 1992 z namenom ameriške pomoči pri oblikovanju obrambnih sistemov v novih državah. Prve so za pomoč zaprosile Baltske države, Slovenija pa je k partnerskemu programu pristopila leta 1993. Danes v evropskem delu programa sodeluje 22 držav. ZDA so program organizirale tako, da so z vsako državo

povezale nacionalno gardo iz določene zvezne države. Partnerica Slovenije je tako postala Nacionalna garda Kolorada. Ameriške oborožene sile so sestavljene iz treh ešalonov. Redna poklicna vojska je sestavljena iz petih zvrsti, in sicer kopenske vojske, vojaške mornarice, vojaškega letalstva, korpusa mornariške pehote in obalne straže. Nacionalna garda vsebuje dve zvrsti, in sicer kopensko vojsko in vojaško letalstvo, tretji ešalon pa je strateška rezerva. Zgodovinsko gledano je nacionalna garda starejša od redne vojske, saj je bila milica (militia) v koloniji Massachusetts organizirana že leta

1636, leta 1776 pa so ravno te enote z orožjem zavarovale interese Amerike ob osamosvajanju 13 kolonij izpod britanske krone. Danes imajo ZDA skoraj 450.000 pripadnikov nacionalnih gard, ki so organizirane v posamezni zvezni državi. Nacionalne garde vodijo guvernerji zveznih držav. Najprej so imenovani poveljniki (The Adjutant General), ki so del njihovega kabineta. Guvernerji nacionalne garde jih vpokličejo ob naravnih in drugih nesrečah, ob terorističnih napadih, potrebah po dodatnem varovanju meja in pristanišč, pod določenimi pogoji pa tudi med množičnimi izgredi, kadar

SLOVENSKA DELEGACIJA SE JE SREČALA TUDI Z GUVERNERJEM KOLORADA.

pripadniki policije ne morejo več zagotoviti javnega reda in miru. Pripadniki nacionalnih gard so lahko napoteni tudi na operacije ameriških oboroženih sil. V tem primeru se določena enota garde *federalizira*, kar pomeni, da se ta med usposabljanjem in napotitvijo vključi v enote redne vojske, vodnje pa prevzame predsednik ZDA. Nacionalne garde so popolnane s pripadniki, ki imajo svoje civilne poklice, vojaško usposabljanje pa opravljajo z vpoklici ob koncih tedna, podobno kot v Sloveniji pogodbeni rezerva SV. Manjše poklicno jedro skrbi za organizacijo in administracijo. Pristojnosti

pripadnikov iz civilnih poklicev so odlično izkoriščene za izvajanje operativnih nalog.

DO DANES IZVEDLI VEČ KOT 500 DOGODKOV NA OBRAMBEM IN VOJAŠKEM PODROČJU

V 26 letih sodelovanja Slovenije z gardo Kolorada je bilo izvedenih več kot 500 dogodkov na obrambnem in vojaškem področju, vključno s skupno napotitvijo pripadnikov nacionalne garde in Slovenske vojske v mednarodno operacijo ter na misiji Isafa 14 in 15 v Afganistan v letih 2010 in 2011. Med pomembne dogodke sodelovanja uvrščamo

tudi obnovo zidanega objekta in pripravo balistično-varnostnih ocen za delovanje letalnikov ter laserskih označevalcev na osrednjem vadišču SV v Postojni, obnovo objekta v postojnski vojašnici barona Andreja Čehovina, sodelovanje na mednarodnih vojaških vajah, kot so Takojšen odgovor, Jadranski udar, Zvezda Triglava, in na Mednarodnem zimskem taboru podčastnikov Nata in držav Partnerstva za mir na Pokljuki. Nacionalna garda Kolorada je Slovenski vojski pomagala pri vseh pomembnejših mejnikih njenega razvoja, saj partnerstvo traja od leta 1993.

SLOVENSKA DELEGACIJA S PREDSTAVNIKI AMERIŠKE VOJSKE

PODPIS ZAPISNIKA O PRIORITETAH SODELOVANJA ZA NASLEDNJE PETLETNO OBDOBJE

MED OBISKOM
VOJAŠKE
LETALSKE BAZE
V KOLORADU

POTRDILI PREDNOSTNE NALOGE PRIHODNJEGA PETLETNEGA SODELOVANJA

Minister za obrambo RS in načelnica GŠSV sta med obiskom s poveljnikom Nacionalne garde Kolorada oblikovala ter podpisala prednostne naloge sodelovanja na obrambnem in vojaškem področju za naslednje petletno obdobje. Slovenska delegacija je med obiskom v ZDA obiskala konferenco in sejem nacionalnih gard oboroženih sil ZDA. Namen konference je, da se enkrat na leto sestanejo pomembni predstavniki nacionalnih gard, redne vojske in politike. To leto je bila konferenca organizirana v Denverju, gostiteljici pa sta bili nacionalni gardi Kolorada in Wyominga. Povabljeni so bile še države iz meddržavnega partnerskega programa, in sicer Jordanija, Indonezija in Slovenija. Na konferenci so potekala tudi dvostranska srečanja. Minister in načelnica sta se sestala z načelnikom biroja nacionalnih gard ZDA generalom Josephom Lengyelom, s katerim sta se pogovarjala zlasti o ohranjanju

stabilnosti na Zahodnem Balkanu. Načelnica GŠSV se je srečala z načelnikom štaba kopenske vojske ZDA generalom Jamesom McConvillom, s katerim se je pogovarjala predvsem o vojaškem izobraževanju in usposabljanju kot enem izmed ključnih stebrov smernic načelnice GŠSV. Slovenska delegacija si je ogledala še sejem, na katerem so svoje izdelke predstavljala številna podjetja s področja obrambe, med njimi tudi priznana podjetje smuči Elan iz Slovenije, ki je predstavilo zlojžive turne smuči kot inovativen izdelek na področju vojaškega gornišstva. Ministra Erjavca z delegacijo je sprejel guverner Kolorada Jared Polis. V skupnih pogovorih sta sogovornika izpostavila odlično sodelovanje med MO in gardo Kolorada ter spregovorila o možnostih nadaljnjega poglobljenega sodelovanja. Poleg tega so potekali še pogovori o možnostih gospodarskega sodelovanja med Koloradom in Republiko Slovenijo. Slovenska delegacija je zato obiskala koloradski urad za makroekonomski razvoj in mednarodno trgovino.

GENERAL LOH IN MINISTER ERJAVEC PRED SLOVENSKIM KOZOLECOM, KI JE POSTAVLJEN NA SEDEŽU ZDRUŽENEGA ŠTABA NACIONALNE GARDE KOLORADA.

OB OBISKU SLOVENSKE SKUPNOSTI V PUEBLU DELEŽNI PRISRČNEGA SPREJEMA

Minister Erjavec z delegacijo je obiskal tudi slovensko skupnost v Pueblu, kjer je bil deležen pristrčnega sprejema. Pueblo je mesto s približno 110.000 prebivalci, ki se razprostira 180 kilometrov južno od Denverja. Znan je zlasti po proizvodnji jekla, od leta 1993 pa je bil skladno s kongresnim zapisom poimenovan kot mesto herojev (Home of Heroes). Štirje prebivalci tega mesta so prejemniki medalje časti (Congressional Medal of Honor), najvišjega vojaškega odličja ZDA za izjemne zasluge v boju. Leta 1953 je ameriški predsednik Eisenhower ob podelitvi medalje časti poročniku Raymondu Murphyju iz korpusa mornariške pehote za zasluge v korejski vojni povedal: »Verjetno je nekaj čudnega v vodi tukaj v Pueblu. Vsi vojaki postanejo heroji.« Mesto Pueblo ima eno največjih slovenskih skupnosti v ZDA, takoj za Clevelandom. Slovenska delegacija, ki jo je med obiskom spremljal župan Nick Gradisar, si je ogledala tudi lokalne visoke strokovne šole (Community College), na katere so v mestu ponosni, saj zaposlitev dobijo vsi diplomanti šole.

V ZNAK PARTNERSTVA IN PRIJATELJSTVA V DENVERJU POSTAVILI SPOMINSKI KOZOLEC

Izjemno partnerstvo med Nacionalno gardo Kolorada in Ministrstvom za obrambo RS ter Slovensko vojsko je v dobrem četrtem stoletju preraslo v iskreno prijateljstvo. Zato so v združenem štabu Nacionalne garde Kolorada, ki je blizu središča Denverja, pripadniki nacionalne garde postavili spominski kozolec. Kozolec je del kulturne dediščine Slovencev, saj je kar 80 odstotkov vseh kozolcev postavljenih na Slovenskem. Hkrati v Slovenski vojski velja običaj, da ga pripadniki postavijo v bazi, v katero so napoteni v mednarodno operacijo in na misijo. Tako doživijo, v še tako neugodnem okolju, vsaj nekaj dobrega. Generalmajor Loh je v svojem nagovoru povedal, da želi s postavitvijo kozolca v svojem poveljstvu pokazati, da je v gardi Kolorada tudi nekaj slovenskega. ■

OBRAMBNI MINISTRI EU PRVIČ O POSLEDICAH PODNEBNIH SPREMEMB

V Helsinkih na Finskem je od 28. do 29. avgusta potekalo dvodnevno neformalno zasedanje ministrov za obrambo EU. Osrednje teme pogovorov so bile nove tehnologije, umetna inteligenca, vpliv podnebnih sprememb na varnost in obrambo ter pomorska varnost. Zasedanja se je udeležil državni sekretar na Ministrstvu za obrambo mag. Miloš Bizjak. Na srečanju se je z izvršnim direktorjem Evropske obrambne agencije (EDA) Jorgejem Domecqom pred njegovim obiskom v Sloveniji pogovarjal tudi o projektih agencije, predvsem tistih, pri katerih sodeluje naša država.

Besedilo: SSK
Foto: eu2019.fi

Ob začetku srečanja so obrambni ministri EU na delovni večerji, ki so se je udeležili tudi visoka predstavnica EU za zunanje zadeve in varnostno politiko, generalni sekretar Nata in pomočnik generalnega sekretarja ZN za mirovne operacije, najprej razpravljali o vplivu umetne inteligence in novih tehnologij na področje obrambe. Globalne izzive so podrobneje predstavili vodilni združenja Global Tech Panel. Ministri so izpostavili nujnost, da Evropa sledi tehnološkemu napredku, hkrati pa zna izkoristiti priložnosti za izboljšanje vojaških zmogljivosti. Kot izjemno pomembno so označili stališče EU, da morajo biti vsi oborožitveni sistemi skladni z mednarodnim pravom in da je nujna vzpostavitev ustreznega pravnega okvira EU ter držav članic. Ta bo vključeval etične vidike razvoja umetne inteligence. Da EU še posebej poudarja možnosti uporabe umetne inteligence pri obrambnih tehnologijah, se kaže tudi v obrambnem načrtovanju tako na ravneh EU kot držav članic. Mag. Bizjak je v razpravi izpostavil, da je za države brez velike obrambne industrije še zlasti pomembna vzpostavitev obrambne industrijske in tehnološke baze, ki temelji na vključevanju manjših in srednje velikih podjetij. Pri teh spodbudah ima, kot je razložil, pomembno vlogo Evropska obrambna agencija, saj lahko poveže

sodelujoče s področij oborožitve, zmogljivosti, raziskav in razvoja. Dodal je, da smo v Sloveniji umetno inteligenco opredelili kot prednostno na področju raziskav in razvoja, predlagani pa so že projekti za razvoj tehnologije. Drugi dan srečanja so udeleženci začeli z razpravo o mogočih posledicah podnebnih sprememb na obrambo. Razpravljali so o usmerjalnem dokumentu, ki ga je julija letos predstavila Evropska služba za zunanje delovanje (European External Action Service – EEAS). Dokument se osredinja na tri vidike, in sicer obrambnega, ki je sestavni del pristopa EU, na vpliv podnebnih sprememb na misije in operacije ter na zmanjšanje tako imenovanega ogljikovega odtisa v obrambnem sektorju. Mag. Bizjak je v razpravi podprl, da v strateško agendo EU za obdobje do leta 2024 kot enega izmed štirih ciljev vključijo prehod v trajnostno nizkoogljično gospodarstvo in prizadevanja, da nevarnost izpustov toplogrednih plinov na ravni EU dosežemo do leta 2050. Dodal je, da se Slovenija zavzema za ambiciozno okoljsko politiko EU, posebno pozornost namenjamo vodi, smo pa tudi članica neformalne skupine za zeleno rast (Green Growth Group). V nadaljevanju zasedanja je potekala razprava o konceptu Koordinirane pomorske prisotnosti, za katerega je dala pobudo Evropska služba

za zunanje delovanje. Koncept predvideva povečanje zmogljivosti EU na pomorskem področju, saj se EU zelo zanima za ohranjanje odprtosti pomembnejših pomorskih trgovskih poti, sodeluje v boju proti organiziranemu kriminalu, terorizmu in piratskim aktivnostim. Glavno načelo koncepta je, da si države članice čez koordinacijsko celico EU izmenjujejo informacije med prehodi pomembnih morskih poti s ciljem povečanja situacijskega zavedanja. Z uvedbo koncepta bi države članice EU prispevale k povečanju pomorskega situacijskega zavedanja, pomorski prisotnosti in mednarodnemu sodelovanju na morju. Čeprav so ministri cilje koncepta načeloma podprli, bodo razpravo o njem še nadaljevali. O hibridnih grožnjah, ki so eno izmed prednostnih področij finskega predsedovanja Svetu EU, so ministri za obrambo EU razpravljali na skupnem delovnem kosilu z ministri za zunanje zadeve EU. Razprava je bila usmerjena predvsem v opredelitev predlogov za izboljšanje odzivnih mehanizmov EU na področju sprejemanja s hibridnimi grožnjami ter izboljšanje situacijskega zavedanja na visoki politični ravni. Ministri so poudarili pomen razvijanja učinkovitega odzivanja v okviru EU, pri čemer so govorili tudi o tako imenovani solidarnosti klavzuli ob obsežnem in resnem hibridnem napadu. Mag. Bizjak je poudaril, da Slovenija podpira nadaljevanje razprave skladno s scenariji groženj in razvijanje učinkovitih odzivov ter krepitev odpornosti na hibridne grožnje. Ob tem je dodal, da je Slovenija julija letos postala članica Evropskega centra za preprečevanje hibridnih groženj v Helsinkih in bo zagotovila udeležbo predstavnika v usmerjalnem odboru tega centra. Ta bo z mrežo strokovnjakov krepil nacionalno in mednarodno sodelovanje ter pridobil novo znanje in izkušnje za reševanje hibridnih groženj.

EVROPSKA SPODBUDA H KREPITVI IZDATKOV ZA RAZISKAVE

Izvršni direktor Evropske obrambne agencije (European Defence Agency – EDA) Jorge Domecq je bil v sredo, 18. septembra, s svojo delegacijo na delovnem obisku v Sloveniji. S predstavniki obrambnega in zunanega ministrstva se je na srečanju pogovarjal o pomembnejših evropskih pobudah s področja varnosti in obrambe. Izvršnega direktorja agencije je sprejel tudi slovenski minister za obrambo Karl Erjavec.

Besedilo: Marko Pišlar
Foto: Bruno Toič

O srednje teme pogovorov med delegacijama na Ministrstvu za obrambo so obsegale pregled stanja in napredka na področjih različnih obrambnih pobud EU, zlasti Stalnega strukturnega sodelovanja (PESCO), procesa usklajevanja letnega pregleda na področju obrambe (CARD) in Evropskega obrambnega sklada (EDF). Delegaciji sta razpravljali tudi o izvajanju prednostnih nalog EU na področju razvoja zmogljivosti. Sodelujoči so v pogovorih

agencije kot foruma za določanje prednostnih nalog in podporo projektom v okviru uresničevanja politik EU. Agencija je še posebno pomembna pri vzpostavitvi Evropskega obrambnega industrijskega razvojnega programa in Evropskega denarnega sklada. Sogovornika sta se strinjala, da je po uspešnem začetnem uvajanju evropskih pobud nujna zavezanost k njihovem uresničevanju in razvoju. Jorge Domecq je pozitivno ocenil sodelovanje Slovenije v Evropski obrambni

uresničevanje globalne strategije EU s posebnim poudarkom na krepitvi skupne varnostne in obrambne politike. V luči priprav na slovensko predsedovanje Svetu EU leta 2021 sta pregledala načrt aktivnosti Evropske obrambne agencije in pri tem izpostavila pomen razumevanja vpliva razvoja tehnologije na varnost ter obrambo. Generalni direktor Domecq je pri tem predstavil aktivnosti, ki jih Evropska obrambna agencija izvaja na področju umetne inteligence in povezav med okoljem ter obrambo.

V izjavi za javnost ob koncu obiska v Sloveniji je izvršni direktor Evropske obrambne agencije poudaril pomen krepitve izdatkov za obrambne raziskave in tehnologijo, saj morajo države članice vzpostaviti obrambne zmogljivosti za današnje in prihodnje izzive. Pozdravlja slovenska prizadevanja za povečanje teh sredstev, čeprav so po njegovem še možnosti za izboljšavo. V zvezi z industrijo

še posebej poudarjali zagotovitev skladnosti med obrambnimi pobudami EU in dogovorjenimi prednostnimi nalogami. Srečanje je bilo osredotočeno predvsem na sodelovanje Slovenije v projektih in programih Evropske obrambne agencije. Med drugim so razpravljali o slovenskem predlogu vzpostavitve omrežja z energetskimi vozlišči za večjo obrambno odpornost (Defence RESilience Hub Network in Europe – RESHUB). Projekt je bil pripravljen v okviru posvetovalnega foruma za trajnostno energijo v obrambnem in varnostnem sektorju s podporo Evropske obrambne agencije. Izvršnega direktorja Evropske obrambne agencije je med obiskom na Ministrstvu za obrambo sprejel še minister Karl Erjavec, ki je poudaril, da Slovenija podpira vlogo

agenciji, prav posebej pa je pohvalil slovenski predlog projekta RESHUB, ki skladno s prizadevanji EU po zmanjšanju emisij ogljika v obrambnem sektorju predvideva zagotovitev alternativnega vira energije za potrebe oboroženih sil. Minister Erjavec je poudaril, da bo skladno s prizadevanji Slovenije glede varovanja okolja to tudi eno izmed prednostnih področij slovenskega predsedovanja Svetu EU v drugi polovici leta 2021. Izvršni direktor Domecq je še poudaril potrebo po večji vpletenosti slovenske obrambne industrije v projekte, ki jih vodi agencija. Pred tem je izvršnega direktorja Evropske obrambne agencije na Ministrstvu za zunanje zadeve sprejel državni sekretar Dobran Božič. Sogovornika sta v pogovorih izmenjala poglede na aktivnosti, usmerjene v

je izpostavil mala in srednje velika podjetja ter raziskovalne ustanove z nišnimi tehnologijami, ki imajo tudi priložnost za obrambno sodelovanje na evropski ravni. V zvezi s projektom RESHUB, pri katerem ima Slovenija vodilno mesto, je pojasnil, da so njegovi cilji pridobivanje in hranjenje novih virov energije, zmanjšanje porabe ogljikovih goriv, torej prehod na uporabo vodika kot čistejšega vira energije, ter izboljšanje vojaške mobilnosti v Evropi. Projekt je skladen s prizadevanji EU glede vzpostavitve nizkoogljicne skupnosti, saj predvideva zagotovitev alternativnega vira energije oboroženim silam, ki so med večjimi potrošnicami energije v Evropi. »To je projekt, za katerega upam, da ga bomo začeli uresničevati v dveh do treh letih,« je še dodal Domecq. ■

ZA LATVIJO SE PRIPRAVLJAJO MINOMETNIKI

Na osrednjem vadišču Slovenske vojske v Postojni je od 3. do 6. septembra potekala taktična vaja z bojnim streljanjem minometnega voda, ki se pripravlja za sodelovanje v sestavi šestega kontingenta SV za Natovo misijo Okrepljene prednje prisotnosti (enhanced Forward Presence – eFP) v Latviji. Slovenski kontingent, ki je večinoma sestavljen iz pripadnikov minometnega voda iz Baterije za ognjeno podporo (BATOP) 1. brigade SV s štirimi pripadniki oboroženih sil Crne gore, bo ob koncu leta za šest mesecev prevzel naloge na območju delovanja.

Besedilo: Marko Pišlar
Fotografije: Bruno Toič

V LATVIJO ODHAJA ŠESTI SLOVENSKI KONTINGENT

Šesti kontingent SV za misijo eFP bo svoje naloge opravljal v sestavi bataljonske bojne skupine v Latviji, ki deluje pod poveljstvom kanadske vojske. Nosilna enota za oblikovanje zmogljivosti šestega slovenskega kontingenta v eFP je 1. brigada SV. Kontingent je sestavljen iz minometnega voda, skupine za kontrolo združenih ognjev (TACP), vojaških policistov, nacionalnega podpornega elementa ter posameznikov, ki bodo delovali v poveljniški strukturi eFP. H kontingentu bodo priključeni še pripadniki vojske Črne gore s štirimi artilerijskimi izvidniki, ki bodo delovali v sestavi slovenskega minometnega voda. V šestem kontingentu za misijo eFP je skupno 50 pripadnikov. Poveljnik slovenskega kontingenta stotnik Vasja Bučar iz poveljstva 1. brigade SV je povedal, da bo tokrat prvič v zgodovini Slovenske vojske na mednarodno misijo napotena minometna enota, čeprav so posamezniki iz sestave BATOP 1. brigade SV, ki prispeva večino sil kontingenta, v preteklosti že sodelovali v mednarodnih operacijah in na misijah SV v tujini, posamezniki pa tudi v sestavi preteklih kontingentov v Latviji, večinoma pa v Kforju na Kosovu in še drugje. Šesti kontingent SV na misiji eFP bo tako kot vsi predhodni kontingenti SV na območju delovanja sodeloval kot širši del podpore zavezništva. S svojima prisotnostjo in delovanjem bo prispeval pri vzpostavitvi odvrčalne drže, s čimer zavezništvo izkazuje odločnost za obrambo katere koli ogrožene članice. Stotnik Bučar je izpostavil, da je naloga minometnega voda na misiji ognjena podpora nadrejene enote, kanadske bojne skupine. Misija v Latviji bo minometnemu vodu SV omogočila, da se bo lahko usposabljal, uril in izpopolnil svoje dosedanje znanje iz veščin, ki so bistvene

za njegovo delovanje. Prav tako bodo na misiji prvič preizkusili uporabo vozil LKOV 6 x 6 za vleko minometov 120 milimetrov, za kar običajno uporabljajo tovorna vozila TAM.

INDIVIDUALNE PRIPRAVE IN KOLEKTIVNO USPOSABLJANJE IZ SPECIALISTIČNIH VSEBIN

Priprave šestega kontingenta SV za misijo eFP so se začele junija z individualnimi vajami, ki so obsegale preverjanje individualnih veščin in vsa nujna streljanja. Priprave so se nadaljevale z usposabljanjem iz kolektivnih nalog, pri čemer je bilo poudarjeno predvsem specialistično delo minometnikov na orožju, pri izvidovanju in posedanju ognjenega položaja ter postopkih ob odzivu na stik. Kot eno izmed usposabljanj v okviru kolektivnih priprav na prevzem novih nalog so v začetku septembra uspešno izvedli tudi taktično vajo z bojnim streljanjem na ravni voda. Stotnik Bučar je pojasnil, da bodo oktobra potekale še skupinske priprave, ki bodo dosegle vrhunec z izvedbo bojnega streljanja z minometi 120 milimetrov. Novembra bo sledilo preverjanje končnih operativnih zmogljivosti kontingenta, do konca leta pa bodo izvedeni še zaključne priprave in odhod v Latvijo, pri čemer bo novi kontingent decembra od predhodnikov, katerih večino sestavlja inženirski vod iz 1. brigade, za šest mesecev prevzel naloge.

IZVEDLI TAKTIČNO VAJO Z BOJNIM STRELJANJEM VODA

Pripadniki minometnega voda za eFP so od 3. do 6. septembra na območju osrednjega vadišča SV v Postojni uspešno opravili taktično vajo z bojnim streljanjem voda in tako potrdili pripravljenost minometnih oddelkov. Kot je poudaril stotnik Bučar, se je vaja začela s pripravljalnim streljanjem. Po opravljenem

streljanju so pripadniki izvedli še osebni strelski test. V nadaljevanju je potekalo taktično bojno streljanje skupin, nato pa še streljanje na težji oborožitvi na vozilu, in sicer na mitraljezu Browning 12,7 milimetra in avtomatskem bombometu GMG 40 milimetrov. Pripadniki so v naslednji fazi prešli na taktično vajo s streljanjem oddelka, ki so jo izvedli vsi trije minometni oddelki in topografski oddlek. Po uspešnem preverjanju oddelkov pa se je usposabljanje nadaljevalo s taktično vajo z bojnim streljanjem voda. V prvem delu vaje je vod uporabil manevrsko strelivo, nato pa še ostro. Pripadniki minometnega voda so v okviru taktične vaje z bojnim streljanjem voda urili postopke izvidovanja in posedanja ognjenega položaja, odzive na stik z nasprotnikom in izmik z ognjenega položaja na naslednji položaj.

V SLOVENSKEM MINOMETNEM VODU BODO TUDI ŠTIRJE ČRNOGORSKI ARTILERIJSKI IZVIDNIKI

Težiščna enota v sestavi šestega kontingenta za eFP je slovensko-črnogorski minometni vod, ki ga sestavljajo trije minometni oddelki s tremi orožji, k sestavi voda pa spadajo še štirje artilerijski izvidniki iz oboroženih sil Črne gore. Kot je razložil stotnik Bučar, so se črnogorski pripadniki začeli usposablјati junija, ko so izvedli dodatno vojaškostrokovno usposabljanje za prednjega opazovalca in tečaj za uporabo vozila 4 x 4 Humvee. Črnogorski artilerijski izvidniki se bodo kontingentu v Sloveniji ponovno pridružili v začetku oktobra na bojnem streljanju z minometi 120 milimetrov na Počku, nato pa pred odhodom na misijo še na preverjanju končnih operativnih zmogljivosti kontingenta v drugem tednu novembra.

MINOMETE BODO VLEKLI Z VOZILI VALUK, KI SO JIH NADGRADILI V SLOVENSKI VOJSKI

Slovenski minometni vod bo za izvajanje nalog na območju odgovornosti v Latviji uporabljal tri minomete 120 milimetrov. Kot je razložil stotnik Bučar, jih bodo zaradi večje balistične zaščite in zaščite sil z uporabo oborožitve na vozilih vlekli z vozili 6 x 6 Valuk. Tehnične in taktične zmogljivosti vozila omogočajo večjo zaščito posadke za delovanje v JRGB-kontaminiranem okolju ter izvedbo premikov in delo na slabše utrjenem terenu. V Latviji je zemljišče drugačno od tistega, ki smo ga vajeni v Sloveniji. Večinoma gre za ravninski teren, ki je prevozen z vozili, večjo težavo pa predstavlja jo močvirnata območja, ki pod površjem skrivajo droben pesek ali mivko. Stotnik Bučar je pojasnil, da bodo v valukih lažje sledili enoti, ki jo bodo med misijo podpirali, saj kanadska bataljonska bojna skupina, znotraj katere bodo delovali, večinoma uporablja kolesna oklepna vozila. Slovenska vozila LKOV 6 x 6 je za potrebe delovanja minometnega voda in vleke orožij z vlečno kljuko v Slovenski vojski nadgradil Inženiring iz sestave Logistične brigade SV. Iz notranjosti vozil so bili na eni strani odstranjeni vsi sedeži. Tam je zdaj zabojnik za shranjevanje streliva, torej minometnih min 120 milimetrov. Prav tako so nadgradili poveljniško vozilo, na katerem so namesto sedežev postavili delovno mizo, ki jo poveljnik minometnega voda lahko uporablja za usklajevanje dela oddelkov in vodenje ognja.

V LATVIJO PO NOVO ZNANJE IN IZKUŠNJE

Poveljnik slovenskega kontingenta stotnik Bučar, ki prvič odhaja na dolžnost poveljnika kontingenta na misiji, je prepričan, da bo delo v Latviji pomenilo zanj dobro poveljniško

POSEDANJE OGNJENEGA POLOŽAJA IN PRIPRAVA MINOMETA ZA OGNJENO DELOVANJE

izkušnjo, saj bo delal v mednarodni enoti, v kateri bo izpopolnil znanje iz načrtovanja in koordiniranja ognjene podpore. Odhod na misijo bo tudi dobra izkušnja za minometno enoto Slovenske vojske, saj bodo njeni pripadniki v sodelovanju s kolegi iz zavezniških vojsk, ki prispevajo svoje pripadnike v sestavo kanadske bataljonske bojne skupine, pridobili novo znanje in izmenjali dragocene mednarodne izkušnje. Pomočnik namerilca na minometu 120 milimetrov poddesetnik Anže Intihar iz BATOP 1. brigade SV je povedal, da se veseli odhoda na misijo v Latvijo, saj bosta to zanj novi izkušnja in priložnost za sodelovanje s pripadniki tujih vojsk. Kot pripadnik

SV je že bil na misiji na Kosovu. »Razmere za delo v Latviji bodo vsekakor drugačne, na kar se bomo morali prilagoditi, zlasti pa na nižje temperature in krajšo dolžino dneva,« je še dodal poddesetnik Intihar. Za vojakinjo Adrianjo Budefeld iz BATOP 1. brigade SV, ki je namerilka na orožju Browning, pa bo odhod v Latvijo že tretja misija, saj je že dvakrat sodelovala na Kosovu. Na misijo prvič odhaja kot pripadnica artilerijske enote. Pojasnila je, da je na usposabljanju pridobila novo znanje, saj tu združujejo artilerijsko in pehotno znanje ter veščine. Program usposabljanja je po njenih besedah ustrezen, zato je prepričana, da bodo dobro pripravljeni za delo na misiji. ■

PREIZKUS ZADIMLJANJA BOJIŠČA

VOZILA VALUK SO ZA POTREBE DELOVANJA MINOMETNIH ODDELKOV V LATVIJI NEKOLIKO NAGRADILI.

USPOSABLJANJE PRIPADNIKOV VOJAŠKEGA LETALSTVA VOJSKE ČRNE GORE

Vrhunska izurjenost in dolgoletne izkušnje slovenskih vojaških pilotov helikopterjev v sistemu zaščite, reševanja in pomoči so razlog, da so se črnogorski vojaški piloti tudi letos v Slovenijo vrnili na nadaljevalno usposabljanje iz helikopterskega reševanja. Na območjih vojaškega dela letališča na Brniku, letališča v Cerkljah ob Krki, na Bohinjski Beli in v Kamniško-Savinjskih Alpah so se tako med 2. in 27. septembrom urili dve skupini pilotov in tehnikov letalcev iz letalskih sil Črne gore ter dva letalska inženirja.

Besedilo in foto: Borut Podgoršek

Vojaško sodelovanje med državama se je po vstopu Črne gore v Nato okrepilo. Pilot major Darko Pavlovič iz generalštaba črnogorske vojske je povedal, da lahko v okviru Nata skupaj z zavetniki izboljšujejo svoje znanje, sposobnosti in se učijo, ter dodal: »Takšna usposabljanja so za nas pomembna. Lani smo se začeli usposablјati za gašenje požarov. Letos nadaljujemo usposabljanje za uporabo vitla. Piloti Slovenske vojske so na področju reševanja v gorah med najbolj izkušenimi v regiji. Svoje znanje delijo z nami in s tem sodelovanjem smo zelo zadovoljni.«

USPOSABLJANJE ZA DELO Z VITLOM

Vodja usposabljanja črnogorskih vojaških pilotov v Sloveniji major Aleš Ledinek iz 151.

helikopterske eskadrilje Slovenske vojske je povedal, da se je na podlagi dvostranskega sporazuma med vojskama Republike Slovenije in Republike Črne gore usposabljanje za uporabo elektromotornega vitla v Črni gori začelo maja, in dodal: »Inštruktorja pilot in tehnik letalec 151. HEESK sta maja začela udeležence teoretično usposablјati, kar je trajalo teden dni. V tem tednu sta slušateljem predstavila posebnosti letenja v visokogorju. Poučila sta jih o zmogljivostih helikopterja in motorjev, posebnostih terena ter ovir, pristajanju in lebdenju v visokogorju ter o meteoroloških razmerah. Natančno so preučili tehnične značilnosti in zmogljivosti vitla.« Teoretičnemu delu usposabljanja je sledilo praktično usposabljanje v Sloveniji, ki je trajalo dvakrat po dva tedna. V tem času so za delo z vitlom usposobili štiri

pilote in štiri tehnike letalce. Usposabljali so se na črnogorskem helikopterju Bell 412EP. V Cerkljah ob Krki sta se usposabljala še dva letalska inženirja iz Črne gore. Črnogorski vojaški letalci imajo tri helikopterje Bell 412, izmed katerih je en model Bell 412EP in dva najnovejša ter zmogljiva Bell 412EPI. V Slovenijo so prileteli z modelom Bell 412EP. Major Ledinek je povedal, da je helikopter skoraj enak našim helikopterjem Bell 412. Tehnik letalec praporščak Boro Dajčman je ob tem opozoril na bistveni razliki med vitloma na slovenskih in črnogorskih helikopterjih Bell: »Naši helikopterji imajo notranje vitlo, kar pomeni, da reševalca letalca dvignemo že v helikopterju in tako preverimo, ali je pravilno vpet. Šele potem ga z roko vodimo iz helikopterja in spustimo. Kadar imamo zunanje vitlo, kakršnega ima črnogorski helikopter Bell 412EP, pa mora reševalec letalec stopiti na sani helikopterja. Šele potem ga lahko dvignemo in preverimo, ali je pravilno vpet. Ko to opravimo, ga izpnemo iz sidrišča v helikopterju in spustimo. Podobna razlika je pri dvigu in vnosu vreče ter vstopu reševalca letalca v helikopter. V naših helikopterjih vrečo z roko vitla potegnemo v helikopter. Pri črnogorskih helikopterjih pa jo moramo potegniti v helikopter. Pri tem je dobrodošla pomoč dodatnega reševalca. Tudi pristop reševalca letalca z vrečo v helikopter je nekoliko drugačen.« Črnogorski pilot podpolkovnik Jovan Radeta je povedal, da vitlo, ki ga uporabljajo, lahko dvigne 270 kilogramov. 80-metrška pletenica povsem zadostuje, da lahko v črnogorskem visokogorju varno izvajajo naloge reševanja in pomoči. Dodal je: »Usposabljanje v Sloveniji nam je omogočilo delo z vitlom na terenu, ki je podobno našemu. Vsak let v visokogorju je drugačen, zato zahteva delo z vitlom natančnost in dobro sodelovanje celotne posadke. V vseh delih usposabljanja so nas vaši tehniki letalci in piloti odlično usposobili in ta napredek je v zadnjih dveh tednih našega usposabljanja zelo opazen.« Vlogi reševalcev letalcev sta opravila nadporočnik Jure Prezelj in štabni vodnik Mihael Arh iz 132. gorskega polka Slovenske vojske. »Usposabljanje črnogorskih letalcev je potekalo po enakem programu, kot velja za naše letalce,« je povedal praporščak Boro Dajčman in nadaljeval: »Najprej smo začeli s preprostimi vajami, torej z dviganjem in spuščanjem prazne vreče na odprtem terenu. Temu smo dodali reševalca in potem reševalca z vrečo. Ta del smo opravili najprej na travniku brez okoliških ovir. Zahtevnost vitlanja smo stopnjevali z vitlanjem v bližini ovir, kot so drevesa in skale, ter vajo sklenili z najtežjimi primeri v visokogorju.« Vodja usposabljanja major Ledinek je dodal, da so usposabljanje izvedli na različnih višinah lebdenja in tudi z dvema reševalcema na pletenici. Reševanje z vitlom je po njegovih besedah ena najzahtevnejših nalog, ki jih lahko opravimo s helikopterjem.

DVIG REŠEVALCA
LETALCA IZ
HELIKOPTERJA Z VITLOM

IZ TEORIJE V PRAKSO

»Po usposabljanju v gašenju požarov, ki smo ga opravili junija 2018 v Sloveniji, smo sodelovali pri gašenju požarov v Črni gori. Resnično lahko povem, da smo na podlagi dobro opravljenega usposabljanja v Sloveniji precej pripomogli k uspešnosti gašenja požarov po vsej državi. Službe, ki so

sodelovale pri gašenju, so bile zadovoljne z našim delom. Upam, da bomo pridobljeno znanje uspešno uporabili v Črni gori,« je povedal podpolkovnik Jovan Radeta in se še zahvalil pripadnikom 15. polka vojaškega letalstva, ki so z veliko motivacijo in srčnostjo pripomogli k uspešnemu usposabljanju. V Črni gori izvaja reševanje v gorah

ministrstvo za notranje zadeve oziroma policija. Major Darko Pavlovič je še poudaril, da bodo od zdaj prav oni izvajali helikoptersko reševanje za svojo vojsko in za potrebe izvajanja zaščite zračnega prostora (Air Policing), in sicer ob letalski nesreči letala oziroma pilota, ki izvaja nadzor zračnega prostora nad Črno goro. ■

PILOT MAJOR DARKO PAVLOVIČ, ŠTABNI VODNIK DEJAN PEROVIČ, ŠTABNI VODNIK MIHAEL ARH, PILOT MAJOR ALEŠ LEDINEK, STOTNIK DENIS DROBNJAK, NADPOROČNIK JURE PREZELJ, PILOT PODPOLKOVNIK JOVAN RADETA IN PRAPORŠČAK BORO DAJČMAN

PREVERJANJE, ALI JE REŠEVALEC LETALEC PRAVILNO VPET V VITLO. VIDNA JE TUDI VAROVALNA VRVICA, KI JE SIDRANA NA HELIKOPTER.

OBJAVE MINISTRSTVA
ZA OBRAMBO

Št. 336, september 2019

5706.
Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) in 1. odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) izdajam
ODREDBO
o podelitvi priznanj Ministrstva za obrambo
I. MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE II. STOPNJE
prejmeta:
polkovnik JOSHUA JAMES MAJOR, 1975, Kanada

II. MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE IV. STOPNJE
prejmeta:
štabni vodnik GABRIEL BENOIT, 1977, Kanada
Številka: 094-1/2019-21
Datum: 27. 5. 2019
Karl ERJAVEC
MINISTER

5707.
Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) in 1. odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) izdajam
ODREDBO
o podelitvi priznanj Ministrstva za obrambo
I. MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE I. STOPNJE
prejmeta:
brigadir SALVATORE ANNIGIATO, 1966, Italija

II. MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE II. STOPNJE
prejmeta:
podpolkovnik FULVIO MAUGIATTI, 1965, Italija
III. MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE III. STOPNJE
prejmeta:
stotnik TOMAS JOCAS, 1986, Liva
poročnik STEFANO IANZO, 1985, Italija
stotnik ROPI LEDION, 1987, Albanija
Številka: 094-1/2019-22
Datum: 27. 5. 2019
Karl ERJAVEC
MINISTER

5708.
Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) in 1. odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) izdajam
ODREDBO
o podelitvi priznanj Ministrstva za obrambo
I. MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE I. STOPNJE
prejmeta:
brigadni general DANIEL T. LASICA, 1971, Združene države Amerike

II. MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE II. STOPNJE
prejmeta:
polkovnik PAOLO BALDASSO, 1968, Italija
polkovnik JAMES BARTHOLOMEES, 1972, Združene države Amerike
Številka: 094-1/2019-23
Datum: 5. 6. 2019
Karl ERJAVEC
MINISTER

5709.
Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) in 1. odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) izdajam
ODREDBO
o podelitvi priznanj Ministrstva za obrambo
MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE III. STOPNJE
prejmeta:
podpolkovnik SLOBODANKO LAZIČ, 1965, Srbija
Številka: 094-1/2019-25
Datum: 6. 6. 2019
Karl ERJAVEC
MINISTER

5710.
Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) in 1. odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) izdajam
ODREDBO
o podelitvi priznanj Ministrstva za obrambo
VELIKO PLAKETO ZA SODELOVANJE
prejmeta:
Jelko KACIN, 1955
Številka: 094-1/2019-26
Datum: 13. 6. 2019
Karl ERJAVEC
MINISTER

5711.
Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) in 1. odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) izdajam
ODREDBO
o podelitvi priznanj Ministrstva za obrambo
MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE III. STOPNJE
prejmeta:
polkovnik CHRISTIAN BACHMANN, 1969, Francija
Številka: 094-1/2019-27
Datum: 14. 6. 2019
Karl ERJAVEC
MINISTER

5712.
Na podlagi prvega odstavka 45. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi (št. 811-11/2018-1, z dne 6. 6. 2018) izdajam
ODREDBO
O IZREDNEM NAPREDOVANJU NIŽJE VOJAŠKE USLUŽBENKE OB UPOKOJITVI
napredovanje v VIII. razred:
Anita LACKOVIČ MIKLUŽ, 1963
Številka: 811-8/2019-18
Datum: 14. 6. 2019
Karl ERJAVEC
MINISTER

5713.
Na podlagi prvega odstavka 45. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi (št. 811-11/2018-1, z dne 6. 6. 2018) izdajam
ODREDBO
O IZREDNEM POVIŠANJU ČASTNIKOV OB UPOKOJITVI
I. v čin polkovnika:
Franc GOSTIŠA, 1963
II. v čin podpolkovnika:
Branko CEHNER, 1962
Številka: 811-8/2019-19
Datum: 14. 6. 2019
Karl ERJAVEC
MINISTER

5714.
Na podlagi prvega odstavka 45. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07) in Kriterijev za izredna povišanja vojaških oseb v činu ob upokojitvi (št. 811-11/2018-1, z dne 6. 6. 2018) izdajam
ODREDBO
O IZREDNEM POVIŠANJU PODČASTNIKA OB UPOKOJITVI
v čin praporščaka:
Mladen KOVAČIČ, 1963
Številka: 811-8/2019-20
Datum: 5. 7. 2019
Karl ERJAVEC
MINISTER

5715.
Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) in 1. odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) izdajam
ODREDBO

o podelitvi priznanj Ministrstva za obrambo
MEDALJO ZA MEDNARODNO SODELOVANJE II. STOPNJE
prejmeta:
podpolkovnik KLAUDIUS ROBINSON, 1976, Združene države Amerike
Številka: 094-1/2019-32
Datum: 21. 8. 2019
Karl ERJAVEC
MINISTER

5716.
Na podlagi 54. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), drugega odstavka 80. člena Pravilnika o priznanjih Ministrstva za obrambo (Uradni list RS, št. 41/07, 4/11, 86/11, 105/13, 37/15 in 72/18) in Ukaza o priznanjih načelnika GŠSV (št. 094-5/2013-260, z dne 17. 1. 2014) izdajam
UKAZ
o podelitvi priznanj Generalštaba SV MEDALJO V SLUŽBI MIRU
prejmeta:
Aleš ANŽIČ, 1978
Miroslav JUG, 1971
Številka: 094-3/2019-4
Datum: 23. 3. 2019
Generalmajorja
Alenka ERMENC
NAČELNICA GENERALŠTABA SV

5717.
Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) in 2., 3. ter 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15) izdajam
UKAZ
O POVIŠANJU VOJAKOV GŠSV v čin naddesenika:
Darko HORVAJ, 1982
Daniel MIKAR, 1984
Bojan SKOK, 1971
Številka: 811-3/2019-21
Datum: 4. 4. 2019
Generalmajorja
Alenka ERMENC
NAČELNICA GENERALŠTABA SV

5718.
Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) in 2., 3. ter 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05,

34/06, 116/07 in 39/15) izdajam

UKAZ

O POVIŠANJU VOJAKINJE GŠSV

v čin nadsestnice:

Katja BOŽIČ, 1979

Številka: 811-3/2019-28

Datum: 15. 4. 2019

Generalmajorka

Alenka ERMENC

NAČELNICA GENERALŠTABA SV

5719.

Na podlagi člena 63.a Zakona o obrambi [Uradni list RS, 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, št. 138/04 – skl. US, 53/2005 – skl. US, 96/12 – ZPIZ-2, 95/15] in 11. člena Uredbe o vojaških uslužbencah [Uradni list RS, št. 54/03, 119/07 in 88/15) izdajam

UKAZ

O NAPREDOVANJU NVU V RAZREDIH

I. napredovanje v V. razred:

Slavko ČOT, 1984

Tony RAKOVČEC, 1975

Rajko SIMČIČ, 1964

II. napredovanje v IV. razred:

Ivan GORJANC, 1966

Urban KNEZ, 1984

III. napredovanje v II. razred:

Matej BALUT, 1978

Številka: 811-8/2019-8

Datum: 15. 5. 2019

Generalmajorka

Alenka ERMENC

NAČELNICA GENERALŠTABA SV

5720.

Na podlagi sedmega odstavka 63. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, št. 138/04 – skl. US, 53/2005 – skl. US, 96/12 – ZPIZ-2, 95/15], 9. in 10. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski [Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15] ter 26. člena Pravilnika o pripravi, potrjevanju in podpisovanju dokumentov ter o poročanju glede sprejetih oziroma izdanih dokumentov [MO; št. 0070-12/2013-9, z dne 14. 5. 2013, 0070-12/2013-18, z dne 28. 10. 2014, 0070-12/2013-20, z dne 25. 2. 2015, 0070-12/2012-18 z dne 25. 4. 2016, 0070-12/2013-25 z dne 11. 11. 2016 in 0070-12/2013-26 z dne 1. 2. 2017] izdajam

UKAZ

O POVIŠANJU PODČASTNIKOV

I. v čin štabnega praporščaka:

Klemen BERAŠ, 1971

II. v čin praporščaka:

Marko JEŠOVNIK, 1971

Robert MOHORKO, 1975

III. v čin višjega štabnega vodnika:

Albin BAIKOVEC, 1968

Irena BRADAČ, 1971

Bernard ČELIHAR, 1970

Daniilo DREVENŠEK, 1972

Maja FIŠNAR, 1977

Aleš IVANČIČ PLEVNIK, 1977

Marko JAVORŠEK, 1973

Aleš KLANGŠČAR, 1970

Bojan PAVLOVIČ, 1978

Gregor REBERNIK, 1977

Marian ŠKEDEL, 1972

Boris SOBAK, 1970

Matej VIDE, 1972

IV. v čin štabnega vodnika:

Sabina ANTONIČ, 1979

Aleš BARTOLJ, 1976

Andrej BERGANT, 1983

Matej BIŽJAK, 1978

Danijel BIŽJAK, 1981

Igor BRAJER, 1976

Majca CEICER, 1978

Sandi ERJAVEC, 1974

Lea FERJAN, 1978

Majca GOLOB, 1978

Srečko GRADIŠNIK, 1971

Daniel GREGOR, 1978

Andrej HICHTALER, 1976

Peter HUDEJ, 1975

Boštjan JAGER, 1968

Franci JAZBAR, 1977

Peter JELOVŠEK, 1970

David JERINA, 1979

Marijan JURIČ, 1973

Aleš KACJAN, 1975

Jože KAPELE, 1972

Franci KAVČIČ, 1978

Marija KERČMAR, 1976

Jermej KIRN, 1976

Dušan KLAJDNIK, 1977

Janžne KLUN, 1981

Aljoša KODRIČ, 1979

Anton KOVAČIČ, 1975

Izidor KURENT, 1980

Damijan MAVŠAR, 1970

Aljoša MEDVED, 1984

Igor MESTEK, 1971

Tomaž MIKAR, 1974

Sebastijan PEČNIK, 1982

Majcaž PETRIČ, 1965

Nives PEVEC HORVAT, 1982

Majcaž PODGORNIK, 1975

Tomaž PROSEN, 1973

Andrej RAJŠP, 1977

Sašo Aleksander RESNIK, 1977

Samu ROZMAN, 1983

Robert SEDMINEK, 1968

Andrej SITAR, 1979

Ksenija SKOK, 1977

Borut Franc STAJNKO, 1980

Petra ŠISKO, 1988

Damjan TEMNIKAR, 1977

Uroš KIRBIŠ, 1982

Žiga VIRANT, 1981

Barbara VOJK ŠTEFE, 1982

Aleš ŽIBRET, 1984

V. v čin višjega vodnika:

Aleksander ABDULOVIC, 1981

Andrej ABRAM, 1983

Hariš ADROVIČ, 1983

Aleš ANŽIČEK, 1985

Gregor ARBANTER, 1976

Zlatko BAN, 1982

David BARUT, 1984

David BAŠ, 1981

Sašo BAUMKIRHER, 1984

Jure BELŠAK, 1988

Simon BLATNIK, 1983

Matej BOGATAJ, 1990

Marko BOHAK, 1983

Majcaž BOJUTE, 1982

Matevž BURJA, 1983

Damijan ČASAR, 1984

Blaž ČERNUTA, 1982

Daniel GREGOR, 1986

Ivan ČIZMAZIJA, 1982

Jermej ČOH, 1985

Jani ČREŠNAR, 1983

Majcaž ČREŠNAR, 1983

Luka DEBUJAK, 1986

Andrej DEVINAR, 1984

Tibor DOJINŠEK, 1982

Rok DRAKULIČ, 1984

Andrej ERKER, 1989

Gregor FEKONJA, 1984

Bojan FIJAVŽ, 1982

Borut GAIŠT, 1981

Gašper GARTNER, 1982

Ivo GJEREK, 1986

Damjan GLAZER, 1977

Elio GOJA, 1988

France GOLOBAR, 1980

Marko GRABAR, 1987

Laura GRANFOL, 1984

Matej GRICAR, 1982

Alen GROHAR, 1983

Jože HOČEVAR, 1985

Darjan HOZJAN, 1985

Damjan HOZJAN, 1985

Denis HREN, 1984

Željko JANČAR, 1981

Matiia JANEŽIČ, 1988

Gregor JELEN, 1985

Sašo JERAS, 1983

Rok JUHAS, 1985

Uroš JURJEC, 1982

Luka KEČKEŠ, 1981

Faruk KEMENDI, 1981

Janko KENDA, 1988

Uroš KIRBIŠ, 1982

Florjan KOBAL, 1988

Majcaž KODRIČ, 1979

Damijan KOLAR, 1977

Anže KOMAC, 1984

Jure KORDEŽ, 1985

Sašo KORITNIK, 1982

Davorin KRAČUN, 1981

Mišo KRALJ, 1987

Robert KREVELJ, 1985

Marko KRIVOROTOV, 1979

Leon KROPIVŠEK, 1983

Jože LAHAINAR, 1965

Aljaž LAKOTA, 1984

Tomo LAMPREHT, 1986

Irena LAZANSKI, 1985

Jure LEGAN, 1984

Andrej LEŠKOVŠEK, 1985

Boris LIKAR, 1982

Tihomir LOVRIČ, 1990

Jure MACERJ, 1982

Marko MAJERJE, 1982

Sebastijan MAJERJE, 1983

Primož MANOJLOVIČ, 1982

David MARIN, 1985

Majcaž MAROLT, 1980

Saša MATIJEVIČ, 1982

Saša MATUL, 1984

Marko MAVSER, 1984

Simon MEDVED, 1970

Aleš MESARIČ, 1982

Andrej MIKIČ, 1983

Tomi MLAKAR, 1990

Domen MOHORČIČ, 1983

Tadej MOHORKO, 1982

David MUHIČ, 1982

Rok NAUMOV, 1986

Aleš NEDEIKO, 1983

Janez OBERSTAR, 1983

Milija OGRIZEK, 1984

Ciril ORTER, 1988

Milan OSOJNIK, 1983

Aleksander PAPOTNIK, 1984

Bojan PAVLIN, 1984

Robert PAVLOVIČ, 1973

Tadej PERDAN, 1986

Boštjan PESERL, 1985

Kristjan PESJAK, 1987

Mihael PETRIČ, 1978

Andrej PLEVAŠAK, 1985

Tanja PLAZOVNIK, 1983

Edvin PODGORNIK, 1983

Luka POKLEČKI, 1992

Anže POLJANŠEK, 1982

Andrej PREŠIČEK, 1978

Janez PRIMC, 1989

Majcaž PUH, 1983

Gregor PUŠ, 1986

Blaž RAKAR, 1984

Nina RAVNJAN, 1984

Tomaž RAŽMAN, 1984

Rok REZEL, 1985

Robert ROŠA, 1985

Izlok ROŽANC, 1985

Marijan RUČMAN, 1984

Igor RUS, 1967

Andrej RUSTJA, 1986

Samu SAMARDŽIČ, 1988

Andrej SIMONIČ, 1986

Tomaž SKORNIŠEK, 1980

Maja SLATINŠEK, 1980

Jermej SMODIŠ, 1983

Bojan STARMAN, 1975

Miha STOPAR, 1983

Dejan ŠABEC, 1983

Marko ŠAVC, 1988

Gašper ŠELIGO, 1984

Niko ŠENTAK, 1984

Goran ŠIMIC, 1982

Kristjan ŠTANCER, 1980

Simon ŠUKIJE, 1982

Dariko ŠUMAH, 1987

Stojan SVIGELJ, 1982

Tomislav TIČ, 1972

Tomaž TOMAŽIČ, 1983

Andrej TOMŠIČ, 1983

Matej TOPOLOVEC, 1981

Renato TRAJBAR, 1985

Miha TRAMPUŽ, 1981

Tadej TREBŠE, 1980

Aleš TURK, 1982

Danijel VERDINEK, 1979

Gregor VESELIČ, 1988

Tadej VIDMAR, 1981

Marko VOGRINC, 1985

Sanja VOIF, 1982

Datum: 21. 5. 2019

Polkovnik
Borut ČESAR
NAMESTNIK POVELJNIKA BRIGADE

5735.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo] in 2., 3. ter 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski [Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15] izdajam

UKAZ

O POVIŠANJU VOJAKOV RB 72. BR

I. v čin nadsestnika:

Igor ČERNOŠA, 1986
Bošjan DOŠAK, 1976
Andrej LAJNŠEK, 1982

II. v čin desetnika:
Katja ŠENK, 1987

III. v čin poddesetnika:
Tomaž VAČUN, 1990

Številka: 811-3/2019-41

Datum: 22. 5. 2019

Podpolkovnik

Ernest PLEH

POVELJNIK BATALJONA

5736.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo] in 2., 3. ter 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski [Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15] izdajam

UKAZ

O POVIŠANJU VOJAKOV 430. MOD

I. v čin nadsestnika:

Andrej GOJKOVIČ, 1982
Branko NAHTIGAL, 1981
Simona SOBIECH, 1975

II. v čin desetnika:

Enej SAMARŽIJA, 1987

Domen SENČAR, 1981

III. v čin poddesetnika:

Vital HRVATIN, 1978

Številka: 811-3/2019-42

Datum: 22. 5. 2019

Kapitan fregate

Bogomir TOMAŽIČ

POVELJNIK DIVIZIONA

5737.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo] in 2., 3. ter 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski

vojski [Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15] izdajam

UKAZ

O POVIŠANJU VOJAKOV 10. PEHP

I. v čin nadščestnika:

Ernes AVDIČ, 1980
Žarko BENČINA, 1982
Sašo KRAINČ, 1983

Mitja MESEC, 1981

II. v čin desetnika:

Miha KLEMENČIČ, 1993

Alen KOVAČ, 1985

Gregor PIRMAN PRHNE, 1989

Žiga VIDIC, 1992

III. v čin poddesetnika:

Luka ANDREJC, 1994
Nataša BENDE, 1994

David BOGOVIČ, 1986

Aleš HAMULIČ, 1987

Jure IVANČIČ, 1992

Matiija KOVAČIČ, 1990

Rok MEKINA, 1988

Peter MEZEG, 1992

Stojan MUŠEČEK, 1992

Jan OBERSTAR, 1992

Erik SELŠNIK PAHOVNIK, 1990

Rok ŠVAJGER, 1991

Primož VOGRINC, 1993

David VONTA, 1983

Mitja ŽALAC, 1990

Številka: 811-3/2019-39

Datum: 31.5. 2019

Podpolkovnik

Gregor VODEB

POVELJNIK 10. PEHP

5738.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo] in 2., 3. ter 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski [Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15] izdajam

UKAZ

O POVIŠANJU VOJAKA RB 1. BR

v čin desetnika:

Miha KOSEČ, 1981

Številka: 811-3/2019-44

Datum: 1. 6. 2019

Stotnik

Bojan LESKOVAR

NAMESTNIK POVELJNIKA BATALJONA

5739.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo] in 2., 3. ter 4.

člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski [Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15] izdajam

UKAZ

O POVIŠANJU VOJAKOV RB 72. BR

I. v čin desetnika:

Miran PESEK, 1989

II. v čin poddesetnika:

Uroš BINČI, 1989

David MURN, 1988

Peter NOVAK, 1987

Dejan ŽEMBERIK, 1988

Številka: 811-3/2019-45

Podpolkovnik

Ernest PLEH

POVELJNIK BATALJONA

5740.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo] in 2., 3. ter 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski [Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15] izdajam

UKAZ

O POVIŠANJU VOJAKA RB 72. BR

v čin desetnika:

Gregor VOGRINC, 1988

Številka: 811-3/2019-50

Datum: 6. 6. 2019

Podpolkovnik

Ernest PLEH

POVELJNIK BATALJONA

5741.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo] in 2., 3. ter 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski [Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15] izdajam

UKAZ

O POVIŠANJU VOJAKA 16. CNKZP

v čin desetnika:

Hariš BURZIČ, 1988

Številka: 811-3/2019-49

Datum: 10. 6. 2019

Podpolkovnik

Aleksander VIDERGAR

POVELJNIK CENTRA

5742.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo] in 2., 3. ter 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski

vojski [Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15] izdajam

UKAZ

O POVIŠANJU VOJAKA GARDNE ENOTE

v čin desetnika:

Armin HANDANAGIČ, 1988

Številka: 811-3/2019-52

Datum: 14. 6. 2019

Podpolkovnik

Marko HLAŠTEC

POVELJNIK GARDNE ENOTE

5743.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo] in 2., 3. ter 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski [Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15] izdajam

UKAZ

O POVIŠANJU VOJAKOV RB 72. BR

v čin desetnika:

Janez ČERNUGELJ, 1981

Gregor GLAS, 1991

Kristjan KRANJEC, 1983

Matijaž SLANC, 1985

Številka: 811-3/2019-53

Datum: 14. 6. 2019

Podpolkovnik

Ernest PLEH

POVELJNIK BATALJONA

5744.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo] in 2., 3. ter 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski [Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15] izdajam

UKAZ

O POVIŠANJU VOJAKOV 20. PEHP

v čin desetnika:

Jasmina ČEPIN, 1989

Dejan HUTAR, 1986

Številka: 811-3/2019-54

Datum: 14. 6. 2019

Podpolkovnik

Gregor HAFNER

POVELJNIK POLKA

5745.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo] in 2., 3. ter 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski [Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15] izdajam

UKAZ

O POVIŠANJU VOJAKOV 107. LEBa

I. v čin desetnika:

Rok HANAČEK, 1988

II. v čin poddesetnika:

Miha BOŽIČ, 1988

Rajko ŠETINC, 1979

Številka: 811-3/2019-32

Datum: 24. 6. 2019

Podpolkovnik

Nikolaj GALEŠA

POVELJNIK LETALSKE BAZE

5746.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo] in 2., 3. ter 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski [Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15] izdajam

UKAZ

O POVIŠANJU VOJAKOV EKIS

I. v čin nadsestnika:

Jure GRUM, 1985

Peter MUJINAR ROZINGER, 1982

Luka PRAŠNIKAR, 1982

Tomaž TURK, 1980

II. v čin desetnika:

Klemen JUVAN, 1980

Aleksej KOS, 1987

Goce NAJĐENOV, 1987

Gašper ŠUŠTAR, 1983

Številka: 811-3/2019-48

Datum: 5. 7. 2019

Podpolkovnik

Samo FLISEK

POVELJNIK EKIS

5747.

Na podlagi četrtega odstavka 62. člena Zakona o obrambi [Uradni list RS, št. 103/04 - uradno prečiščeno besedilo] in 2., 3. ter 4. člena Uredbe o činih in poviševanju v Slovenski vojski [Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07 in 39/15] izdajam

UKAZ

O POVIŠANJU VOJAKA RB 1. BR

v čin desetnika:

Boris SKUBIC, 1990

Številka: 811-3/2019-51

Datum: 9. 7. 2019

Podpolkovnik

Tomaž ŽBOGAR

POVELJNIK BATALJONA

SLOVENSKI TANKISTI NA VAJI V NEMČIJI

Tankisti 45. centra goseničnih bojnih vozil (45. CGBV) so od 9. do 27. avgusta sodelovali na mednarodni vojaški vaji Combined Resolve XII (Združena rešitev XII), ki je potekala v Večnacionalnem centru za ugotavljanje pripravljenosti (Joint Multi-national Readiness Center – JMRC) v nemškem Hohenfelsu. Tri tedne trajajoče vaje so se poleg tankovskega voda 45. CGBV udeležili tudi pripadniki zaveznških oboroženih sil iz 21 držav. Skupno skoraj 5000 pripadnikov iz različnih vojsk je v dinamični vaji izvajalo taktične postopke ofenzivnega in defenzivnega delovanja v vseh vremenskih, časovnih ter terenskih razmerah.

Besedilo: poročnik Tilen Gor, 45. CGBV
Foto: poddesetnik Aleks Iskra, 45. CGBV

Slovenska vojska je na vaji v Nemčiji sodelovala s tankovskim vodom s štiri-mi tanki M-84. Za potrebe delovanja so jim priključili logistično podporo ter skupino pripadnikov voda za vzdrževanje. Vaja Combined Resolve XII je bila razdeljena na dva dela. Prvi je obsegal prihod in nastanitev enot, pregled tankov in druge opreme, seznanitev z nalogo, izvedbo procesa bojnega odločanja ter pripravo tankov za bojno delovanje. V drugi fazi se je tankovski vod uril in usposabljal na terenu. Izvajal je taktične postopke ofenzivnega in defenzivnega bojevanja, maskiranje, pripravo obrambnih položajev ter bojevanje s pehotnimi enotami. V začetnih dneh vaje se je poveljnik tankovskega voda udeležil bataljonske izdaje ukaza, pri čemer so predstavili širšo sliko dogajanja in situacije, v kateri se je vaja izvedla. Slovenski tankovski vod je bil dodeljen v sestavo 1-4INF/B-CO (Blackfoot company) ameriških oboroženih sil, h kateri so bili

priključeni tudi pripadniki gruzijske vojske. Celotno vajo so izvedli v okviru nasprotnikovih, torej rdečih, sil (OPFOR). Po prvih informacijah s terena in analizi nasprotnika na bojišču so v naslednjih dneh sledili načrtovanja, koordiniranje, izpopolnjevanje manevra ter na koncu izdaja četrtega ukaza. V vmesnem času je bilo treba opraviti še vsa vzdrževalna dela na tankih, da bi ti na bojišču delovali brezhibno. Pomembno vlogo pri tem je opravil vod za vzdrževanje, ki je poskrbel, da so tanki delovali ves čas brez težav in omogočali nemoteno izvedbo vaje. Ob koncu prvega tedna so bili vsi načrti izoblikovani, zato je bilo treba izvesti le še nekaj malenkosti pred začetkom terenskega dela. Sledila je namestitev laserskega trenažnega sistema (Military Laser System – MILES), ki omogoča čim bolj realistično izkušnjo bojevanja in popolnitev s strelivom, ki je nujno za boj z nasprotnikom. V drugem delu je potekal terenski del vaje, v katerem so praktično izvedli načrte,

premike in naloge, ki so bile zadane z ukazom. V jutranjih urah se je tankovski vod v sestavi čete zbral na zbirnem območju, od koder so v taktičnem premiku pot nadaljevali do nasprotnikovih položajev. Naloga je bila usmerjena v iskanje nasprotnika, določanje njegovih položajev, čiščenje območij in pridobivanje informacij o številu oklepnih vozil ter njihovo uničenje. Po uspešni izvedbi večdnevne ofenzive so sledili dnevi priprav na defenzivno delovanje. V okviru usposabljanja iz obrambnega delovanja je tankovski vod našel obrambne položaje, jih ustrezno utrdil, maskiral in pripravil na boj z nasprotnikom. Hkrati se je vod uril v premikih in izmikih na rezervne položaje ter s sosednjimi enotami izvajal opazovanje premikov nasprotnikovih sil. Tankovski vod je uspešno presenetil nasprotnika in ga s taktičnim manevrom ter premiki na bojišču tudi uničil.

Vsaka mednarodna vojaška vaja je odličen pokazatelj tankovske usposobljenosti in pripravljenosti za delovanje v različnih razmerah. Vaje

TRENAŽNI LET NA MADŽARSKO

Posadka letala Falcon, ki je od januarja 2013 v floti letalsko-transportnega oddelka v 152. letalski eskadrilji SV, je v petek, 16. avgusta, opravila trenažni let. Falcon je z brniškega letališča poletel do vojaške letalske baze Papa na Madžarskem in nazaj. Nekajurni polet z letalom Falcon izvede posadka običajno vsaj dvakrat na leto. Možnosti za urjenje med izvajanjem rednih nalog so sicer omejene, saj je letalo vključeno v VIP-prevoze za potrebe državnih ustanov v Republiki Sloveniji, prav tako pa sodeluje pri prevozu človeških organov v okviru zavoda Slovenija Transplant. Letalo se uporablja tudi v sistemu ATARES, ki omogoča izmenjavo storitev zračnega transporta med članicami zveze Nato.

Besedilo in foto: Marko Pišlar

DISPEČER ZAČNE PRIPRAVE PO ODOBRITVI LETA

Pred vsakim poletom se člani posadke letala Falcon seznani s skupnimi zadolžitvami, saj je pomembno, da se čim bolj pripravijo na vse nepredvidljive razmere. Tako je bilo tudi na dan, ko so se člani posadke zbrali v vojaški letalski bazi na Brniku, da bi opravili trenažni let. Načrtovalec letenja oziroma dispečer je začel takoj po odobritvi leta izvajati priprave. Štabni vodnik Slavko Germek je pojasnil, da mora pred vsakim letom pridobiti nujna diplomatska dovoljenja za prelet in pristanek v državah, ki jih preleti letalo, nato pa se mora povezati z upravljavcem letališča, na katerem bo letalo pristalo. Upravljavec potem poskrbi za sprejem letala, za nujno oskrbo z gorivom in druge letališke storitve. Načrtovalec letenja je odgovoren za pripravo operativnega načrta leta, ki vsebuje podatke o načrtu potovanja, dolžini in času leta, razmerah na letališču, nujni količini goriva, višinah leta in podobno. To poročilo potem pošlje v odobritev članom posadke. Kadar letalo Falcon leti za potrebe zavoda Slovenija Transplant, je čas za pripravo krajši in je treba imeti več izkušenj ter iznajdljivosti. Štabni vodnik

Germek je še dodal, da je treba v čim krajšem času pripraviti vse za let, za kar je ob običajnih letih po več dni časa.

ZBEREJO SE PŘIBLIŽNO DVE URI PRED LETOM

Člani posadke letala se na vojaškem delu letališča na Brniku zberejo približno dve uri pred načrtovanim poletom, včasih tudi prej. Do takrat je pripravljena vsa dokumentacija, ki vsebuje operativni načrt letenja, poročilo o vremenu, informacije o potnikih in tovaru, podatke o letališčih ter letalskih službah itn. Kapitan na letalu Falcon stotnik Janko Kene je povedal, da letalce najbolj zanimajo podatki o vremenskih razmerah in stanju opreme na letališčih, saj je od tega odvisno, koliko goriva bodo natočili in katero letališče bodo izbrali kot alternativno. Tako se včasih ugotovi, da letenja na zeleno letališče iz kakršnih koli vzrokov ni mogoče izvesti. V tem primeru se predlagajo spremembe, ki jih je treba posredovati naročniku, čemur sledijo dodatna usklajevanja. Ko se vsi člani posadke uskladijo in seznani s podatki, s svojim podpisom potrdijo operativni načrt letenja.

PREGLED LETALA
PO PRISTANKU V
LETALSKI BAZI PAPA
NA MADŽARSKEM

PREDPOLETNI PREGLED IN PREVERJANJE LETALSKIH SISTEMOV

Posadka se potem, ko pridobi nujne informacije in dokumentacijo, odpravi do letala. Tam jo že čaka letalski tehnik, ki tudi spada h kabinskemu osebju. Pripravi vse za varno in udobno izvedbo leta. Pred vsakim poletom je treba opraviti še predpoletni pregled letala, za kar sta odgovorna letalski tehnik in pilot. Med pregledom je treba preveriti posamezne dele konstrukcije letala, sisteme, stanje pnevmatik in drugo. Temu sledijo preverjanja delovanja vseh sistemov v letalu in priprava letalskega računalnika, v katerega je treba vnesti podatke o načrtovanem letu. Šele takrat je letalo pripravljeno na sprejem potnikov in zagon motorjev. Medtem ko je letalo v zraku, načrtovalec letenja na Brniku letalski posadki zagotavlja nujno zemeljsko podporo. »Zgodijo se lahko nepričakovane zamude potnikov, katero izmed letališč se zapre, spremeni se lahko tudi kar koli drugega,« je poudaril štabni vodnik Germek in dodal, da ima za komunikacijo s posadko na voljo različne sisteme in tudi satelitski telefon.

VSAKO LETO OPRAVIJO REDNA USPOSABLJANJA NA SIMULATORJU V FRANCJI

Posadka letala Falcon opravi najmanj dvakrat na leto večurni trenažni let. Za to ima predvideno število ur naleta. Kot je poudaril stotnik Kene, je to priložnost, da se člani izurijo v postopkih, kot so na primer različni manevri ob neuspehih prihodih in raznovrstni načini pristajanj, ki jih sicer med rednimi nalogami s potniki ne morejo izvajati. Stotnik Kene je pojasnil, da se pristajanja med seboj razlikujejo glede na vrsto radionavigacijskih sredstev, ki so na razpolago, glede na opremo na letalu, postopke in podobno. Dvakrat na leto se poleg trenažnih letov izvedejo usposabljanja za varno letenje na simulatorju. Tako lahko posadka izpopolni znanje iz ukrepanja v izrednih postopkih. Redna letna usposabljanja

na simulatorju potekajo v pogodbenem trenažnem centru na letališču Le Bourget v okolici Pariza. Tja so člani posadke napoteni navadno dvakrat na leto. V spomladanskem terminu opravijo enotedensko usposabljanje za podaljšanje licence za tip letala, jesenski termin pa je predviden za osvežitev postopkov letenja v razmerah zmanjšane vidljivosti.

POSADKA OPRAVILA TRENAŽNI LET Z BRNIKA NA MADŽARSKO IN NAZAJ

Med nekajurnim trenažnim letom z letališča Jožeta Pučnika Ljubljana do vojaške letalske baze Papa na Madžarskem, kjer si je posadka privoščila enourni postanek, in nazaj je v pilotski kabini letala Falcon poleg inštruktorja linijskega letenja in pilota stotnika Keneta na kopilotskem sedežu sedel nadporočnik Robi Resnik, na mestu za opazovalca pa je bil

stotnik Andrej Bračun kot izkušeni kopilot. Nadporočnik Resnik, ki je od maja na usposabljanju za kapitansko mesto na letalu Falcon, se je pred dobrim letom dni vrnil z Madžarskega, kjer je v okviru mirnodobne strukture Slovenske vojske v tujini štiri leta opravljal mednarodno dolžnost. V vojaški bazi Papa je v okviru programa Strateške zmogljivosti zračnega transporta (Strategic Airlift Capability – SAC), v katerem sodeluje 12 držav članic Nata, najprej dve leti delal kot kopilot, preostanek časa pa kot kapitan vojaškega transportnega letala C-17 Globemaster III. Z njim je v štirih letih naletel več kot 1700 ur. Nadporočnik Resnik je poudaril, da čeprav sta letali po velikosti, namenu in tehničnih zmogljivostih različni, za zdaj nima težav s prešolanjem. Preden se je lahko začel usposablјati za letalo Falcon, je moral pridobiti še nekaj dovoljenj. Delo v pilotski kabini je med trenažnim letom opazoval

tudi major Slavko Majcen, ki pa je trenutno na šolanju za kopilota na letalu Falcon.

KRATKOROČNI CILJ JE PRIDOBITI VSAJ DVE OPERATIVNI POSADKI

Usposabljanja in šolanje novih članov posadke letala Falcon potekajo zato, da bi v čim krajšem času dobili dve operativni posadki z dvema kapitanoma. Stotnik Kene je pojasnil, da je njihov srednjeročni cilj vse pilote usposobiti za delo kapitana. Tako bi zagotovili lažje načrtovanje in izvajanje dodeljenih nalog. Posadka letala Falcon se je po pristanku znova zbrala v vojaški letalski bazi na Brniku pri končni analizi. Stotnik Kene je ovrednotil, da je let potekal brez kakršnih koli presenečenj in po predvidenem načrtu. Medtem ko so člani posadke analizirali delo in izmenjevali koristne izkušnje, je letalski tehnik letalo že pripravljal za izvedbo nove operativne naloge. ■

PREDPOLETNI PREGLED LETALA NA BRNIŠKEM LETALIŠČU

PILOT JANKO KENE
IN KOPILOT ROBI
RESNIK MED IZVEDBO
TRENAŽNEGA LETA

MORNARIŠKI DIVIZION SV ODPRL VRATA V PIRANU

V Piranu je 6. in 7. septembra potekal tradicionalni 73. pomorski krst, ki ga je za dijake prvega letnika organizirala Gimnazija, elektro in pomorska šola (GEPŠ). Na prireditvi, ki je dosegla vrhunec s tradicionalno povorko in krstom nove generacije pomorcev, je letos že drugič sodelovala tudi Slovenska vojska. Pripadniki 430. mornariškega diviziona SV so v okviru dneva odprtih vrat enote na glavnem pomolu predstavili hitro patrolno ladjo Ankaran 12, opremo protiminskih potapljačev in opremo Voda za uničevanje neeksplozivnih ubojnih sredstev. Predstavili so se tudi nekateri vrhunski športniki SV. Več kot 2000 obiskovalcev z Obale in iz vse Slovenije se je v dveh dneh seznanilo z delom mornariške enote in možnostjo zaposlitve v Slovenski vojski.

Besedilo: Marko Pišlar

Foto: Bruno Toič

PIRAN PONOVO ZAŽIVEL V GUSARSKEM VZDUŠJU

Naše najstarejše obmorsko mesto Piran je kot vsako leto drugi konec tedna septembra zaživel v gusarskem vzdušju, saj je Gimnazija, elektro in pomorska šola Piran organizirala že tradicionalni 73. pomorski krst ob sprejemu nove generacije bodočih pomorcev. Pomorski krst je med drugim najstarejša neprekinjena prireditev v slovenski Istri in najstarejša neprekinjena šolska prireditev v državi. Dijaki so spontano uprizorili prvi krst že leta 1947. Med vsemi leti je dogodek postal pomembna etnografska prireditev. Iz srednješolskega obreda je v več kot sedmih desetletjih prerasel v vse bolj prepoznavno turistično prireditev, ki vsako leto pritegne veliko obiskovalcev iz Slovenije in tujine.

NEPTUN ZA TRI DNI PREVZEL OBČINSKO OBLAST

Podobno je bilo tudi letos, ko je v Piranu potekal že 73. Neptunov krst. Dogajanje se je v petek dopoldne začelo z gusarsko animacijo, medtem ko so otroci iz piranskih vrtcev na svetilih na piranski Punti izobesili

gusarsko zastavo. Na glavni piranski pomol je v spremstvu gusarjev z ladjo priplul antični bog morja Neptun. V povorki z gusarji in ob spremstvu številnih obiskovalcev se je sprehodil do Tartinijevega trga. Boga Neptuna in njegove spremljevalce je najprej nagovoril ravnatelj Gimnazije, elektro in pomorske šole Borut Butinar. Povedal je, da je pomorski krst za vsako generacijo dijakov pomorstva in elektrotehnike poseben dogodek. Zato si bodo prizadevali, da bi to tradicijo ohranjali. Vsem dijakom je čestital za vpis na šolo in jim zaželel veliko uspeha v novem šolskem letu. V imenu Občine Piran je spregovoril župan Denio Zadkovič, ki je novi generaciji dijakov pomorstva zaželel uspešen začetek novega šolskega leta. Svetoval jim je, naj se čim prej seznani z Neptunovim muhastim značajem in se naučijo spoštovati njegovo oblast nad vsemi morji ter oceani tako s previdnostjo kot z ekološko ozaveščenostjo. Gusarji so nato na droga, na katerih sicer polata piranski zastavi, dvignili gusarski zastavi in tako je vsemogočni bog Neptun za tri dni prevzel oblast v našem najstarejšem obmorskem mestu.

VODENI OGLEDI
PO PALUBI LADJE
ANKARAN

POMORSKI KRST PRESTALO 44 NOVINCEV

Vrhunec pomorskega krsta v Piranu se je zgodil v soboto, ko je bog Neptun v spremstvu gusarjev in novincev pristal na glavnem piranskem pomolu. Povorka se je ob zvokih pihalnega orkestra vila vse do piranske Punte, Tartinijevega trga pa do Ribiškega trga, kjer je Neptun najprej nagovoril navzoče, zlasti tiste, ki so zaprisegli zvestobo mornariškemu poklicu. Sledil je težko pričakovan krst novincev, ki so jih dijaki višjih letnikov s pomočjo vrgli v morje. Tako so novi dijaki zaprisegli, da bodo vzorni šolarji in se bodo do šole

OBOROŽITEV
IN OPREMO ZA
PREDSTAVILE
ENOTE SV.

ter njene tradicije spoštljivo vedli in zmeraj cenili morje. Pomorski krst je letos prestala nova generacija 44 dijakov GEPŠ.

BOGATA PREDSTAVITEV MORNARIŠKE ENOTE IN SLOVENSKE VOJSKE

Neptunov krst v Piranu je bil tudi letos priložnost za predstavitev 430. mornariškega divizionu SV. Pripravili so dan odprtih vrat, ki je potekal dva dni. V okviru predstavitve enote so potekali vodeni ogledi po palubi hitre patrolne ladje Ankaran 12, prav tako sta se na glavnem pomolu s svojo opremo predstavila

Odred za specialno podvodno delovanje in Vod za uničevanje neeksplozivnih ubojnih sredstev iz sestave divizionu. Svojo poklicno pot in delo so predstavili še nekateri vrhunski športniki, ki so zaposleni v Slovenski vojski kot pripadniki Športne enote SV. Namestnik poveljnika 430. mornariškega divizionu major Andrej Pečar je pojasnil, da je predstavitev enote na pomorskem krstu za Slovensko vojsko pomembna, saj se prav dijaki pomorske šole pogosto odločijo za priključitev mornariški enoti. To je tudi priložnost za seznanitev mladih z enoto in Slovensko vojsko, saj je v okviru pomorskega krsta potekala še

seznanitev z vojaško dolžnostjo, na katero je bilo povabljenih približno 350 vojaških obveznikov iz vseh štirih obalnih občin, torej Pirana, Izole, Kopra in Ankarana. Obveznike letnika 2001 so predstavniki Uprave za obrambo Postojna seznanili s pravicami in nalogami v povezavi z vojaško dolžnostjo, pripadniki iz skupine za promocijo pa so jim predstavili možnost za zaposlitev in sodelovanje s Slovensko vojsko. Z delom mornariške enote in možnostjo zaposlitve ter sodelovanja s Slovensko vojsko se je v Piranu seznanilo približno 2000 obiskovalcev, zlasti mladih z obalnega območja. ■

BOG NEPTUN IN
NIEGOVI GUSARJI SO ZA
TRI DNI PREVZELI OBLAST
V PIRANU.

FESTIVAL VOJAŠKE ZGODOVINE V ZNAMENJU VOJAŠKEGA LETALSTVA

V Pivki je od 13. do 15. septembra potekal 13. festival vojaške zgodovine, ki ga organizirajo v Parku vojaške zgodovine Pivka. Rekordno število obiskovalcev si je v treh dneh lahko ogledalo muzejske zbirke, razstave in ponazoritev vojaškega spopada iz druge svetovne vojne, spoznavalo življenje vojakov v različnih zgodovinskih obdobjih ter si ogledalo statične in dinamične predstavitve različnih enot Slovenske vojske. Ob 100-letnici vojaškega letalstva, ki jo praznujemo letos, je bil osrednji del nedeljskega programa tudi letalski spektakel.

Besedilo: Jerneja Grmadnik
Foto: Bruno Toič

Topel in sončen konec tedna je v Pivko privabil številne družine ter zgodovinske, vojaške in letalske navdušence. Organizatorji Festivala vojaške zgodovine so letos posebej izpostavili 100-letnico vojaškega letalstva. Mineva namreč sto let, odkar je leta 1919 ljubljanska letalska stotnija izvedla svoj prvi izvidniško-bojni polet. Kot je poudaril direktor Parka vojaške zgodovine Pivka mag. Janko Boštjančič, so v sodelovanju s Slovensko vojsko organizirali statično in dinamično predstavitev letalskih sil, obiskovalci pa so si lahko prvič ogledali tudi nedavno izkopane razbitine letala Supermarine Spitfire F.IX MJ116, ki se je leta 1944 zrušilo ob Ižanski cesti v Ljubljani. Druga novost je bila vojaško trenažno letalo UTVA Aero

3, ki je bilo v preteklosti namenjeno šolanju vojaških pilotov. Obiskovalci so si lahko kot dodatno festivalsko ponudbo ogledali dve tematski razstavi, in sicer razstavo Vojaškega muzeja Slovenske vojske *Ljubljanska letalska stotnija* ter fotografsko razstavo *Letala in helikopterji Slovenske vojske*. Prav tako so se lahko v festivalskih dneh prvič sprehodili tudi po drugem nadstropju depojev državnih muzejev v Parku vojaške zgodovine. Tu so si lahko ogledali izvleček zbirk Muzeja novejšje zgodovine Slovenije, in sicer del likovne zbirke, protokolarna darila nekdanjega predsednika Republike Slovenije, zbirko predsedovanja Svetu Evropske unije ter zbirko orožja od druge svetovne vojne do osamosvojitve Slovenije.

TRIJE DNEVI PESTREGA DOGAJANJA V PIVKI

Trinajsti Festival vojaške zgodovine se je začel že v petek s predstavitev nabornih vozov oziroma z Vestirngo 2019, ki jo je pripravila Uprava za obrambo Postojna. Tudi v soboto je potekal pester program, ki se je začel s pohodom na Primož in ogledom no-tranjosti utrdb Alpskega zidu. Tako v soboto kot v nedeljo so bili v Pivki na ogled vojaški tabori iz različnih zgodovinskih obdobj, ki so pritegnili predvsem najmlajše. Obiskovalci so lahko občudovali opremo in bojne simbole starih Rimljanov ter se sprehodili po taboru srednjeveških vitezov. Dotaknili so se lahko mečev in oklepov, zatrobili v rog ali si privoščili prigrizek ob viteški mizi, ki je

Foto: Simon Avsec

V LETALSKEM
SPEKTAKLU JE
SLOVENSKA VOJSKA
PREDSTAVILA SVOJE
ZRAČNE SILE.
NA FOTOGRAFIJI
PRELET FALCONA
V SPREMSTVU
PILATUSOV.

bil pripravljen na odprtem ognjiču. Ob vsem so za otroke potekale tudi različne delavnice. Nekoliko starejše obiskovalce so pritegnili vodeni ogledi zbirk v depojih državnih muzejev s kustosi ter predstavitve voznega dela muzejske zbirke in ogled razstave *Življenje za č(es)arja – vojni ujetniki carske Rusije med prvo svetovno vojno na slovenskem ozemlju* ter vodeni ogledi zbirk v preostalih paviljonih parka. V nedeljo popoldne je množico pritegnila glasna ponazoritev vojaškega spopada iz druge svetovne vojne med sovjetsko armado in nemško vojsko. Spopad so uprizorila društva, v njem pa je sodelovalo več kot sto prostovoljcev. Za še bolj pristen prikaz so vanj vključili tank in več drugih oklepovih vozil iz tistega obdobja. Ob vsem tem so

obiskovalce vabile stojnice z lokalnimi dobrotami in sejem vojaških predmetov ter bogata kulinarčna ponudba.

V IZVEDBO FESTIVALA VKLJUČENA TUDI SLOVENSKA VOJSKA

Predstavitve so se tudi enote Slovenske vojske, še zlasti dolga je bila vrsta pred helikopterjem Bell-412, ki so ga predstavili pripadniki 151. helikopterske eskadrilje. Radovedneži so lahko sedli v pilotsko kabinu in si podrobneje ogledali vso tehniko in opremo letalnika, ki poleg opravljanja vojaških nalog sodeluje v sistemu helikopterske nujne medicinske pomoči ter pomaga pri gorskem reševanju ali prevozu inkubatorjev.

Na ogled je bil tudi Bell 206B Jet Ranger, na katerem se letenja učijo mladi piloti. »V zadnjih treh letih dobro sodelujemo s Slovensko vojsko in Ministrstvom za obrambo, ki sta prepoznala festival kot pomemben dogodek za promocijo vojske. Enote Slovenske vojske se v festivalsko dogajanje vključujejo s predstavitev voznega parka, dinamičnim prikazom oklepnikov in statično ter dinamično predstavitev letalskih sil, ki jo je pripravil 15. polk vojaškega letalstva. 430. mornariški divizion Slovenske vojske je obiskovalce navdušil s svojim protiminskim delovanjem. Predstavljene so bile še možnosti za delo v Slovenski vojski,« je dobro sodelovanje s Slovensko vojsko opisal direktor mag. Janko Boštjančič.

OBISKOVALCI SO SI Z ZANIMANJEM OGLEDALI PONAZORITEV SPOPAD A IZ DRUGE SVETOVNE VOJNE.

PRI PONAZORITVI SPOPAD A MED NEMŠKO VOJSKO IN SOVJETSKO ARMADO JE SODELOVALO 100 IGRALCEV.

DINAMIČNO PREDSTAVITEV LETALSKIH SIL JE ODPRL VOJAŠKI STARODOBNIK.

LETALSTVO SV POSKRBELO ZA PRAVI LETALSKI SPEKTAKEL

Večina obiskovalcev je v nedeljo popoldne že nestrpno pogledovala v nebo in se veselila letalskega dela festivala, ki so ga izvedli pripadniki 15. polka vojaškega letalstva. Preden je Slovenska vojska predstavila svoje letalstvo, je nebo preletel še glasen vojaški letalski starodobnik AERO-3 iz Aerokluba Postojna, nato pa so nebo zavzeli letalniki Turbolet, Falcon, Pilatus in tri šolska letala Zlin, ki so poskrbeli za pravi letalski spektakel. Usklajeval in spremljal ga je novi poveljnik 15. polka vojaškega letalstva podpolkovnik Janez Gaube, komentiral pa ga je mladi primorski pilot poročnik David Necmeskal, ki je izpostavil, da pilote pri delu vodijo vrednote, kot so čast, lojalnost, tovarištvo, pogum in domoljubje. Predstavil je še pot od navdušenca nad letali do pravega vojaškega pilota. Najzahtevnejše manevre v zraku je z letalom Pilatus PC-9M Hudournik prikazal nadporočnik Lin Regali iz 152. letalske eskadrilje, ki je v Slovenski vojski zaposlen od leta 2013 in ima že več kot 700 naletenih ur. Izvedel je svoj prvi javni akrobatski nastop. Marsikomu je zastal dih ob njegovih pentljah, zvončkah, ostrih zavojih, nizkih preletih in drugih zahtevnih manevrih, pri katerih je letel s hitrostjo 600 kilometrov na uro ali pa popolnoma ustavil letalo ter dosegal obremenitve od -3,5 g do +7 g. Ob koncu solističnega nastopa so mu obiskovalci navdušeno zaploskali.

ZAZNALI 30-ODSTOTNO RAST

V treh dneh je festival obiskalo skoraj 6000 obiskovalcev, kar je do zdaj največ. Tako se je v Parku vojaške zgodovine Pivka sklenila odlična sezona, v kateri so zaznali kar 30-odstotno rast. »Presegli smo lansko številko

V VOJAŠKIH ZGODOVINSKIH TABORIH SO MLADI PREIZKUSILI TEŽO OKLEPOV IN MEČEV.

5000 obiskovalcev. Zelo sem zadovoljen z letošnjim festivalom, prav gotovo je k temu pripomoglo lepo vreme, mnoge pa je privabil letalski dogodek,« je ob koncu poudaril direktor mag. Janko Boštjančič in dodal, da večino obiskovalcev predstavljajo Slovenci, veliko pa je tudi tujih gostov iz zamejstva in Hrvaške. Obiskala jih je tudi večja veteranska skupina iz Splita, veliko je bilo tudi Italijanov.

»To pomeni, da se dober glas širi tudi zunaj meja,« je ugotovil direktor. Festival je sicer logistično težko izvesti, tako da potekajo intenzivne priprave nanj tri tedne, v izvedbo pa je poleg sodelavcev parka vključenih še več kot 70 prostovoljcev in drugih sodelavcev. Ti poskrbijo za prijeten družinski dan, saj so po besedah direktorja njihova ciljna publika predvsem družine. ■

PRED HELIKOPTERJEM BELL-412 JE STALO VEČ RADOVEDNEŽEV, KI SO SI ŽELELI OGLEDATI PILOTSKO KABINO.

Netenje ognja s svitkom

Natančnega podatka o tem, koliko je načinov netenja ognja, najbrž ni. Tudi če bi poznali vse načine, bi se zagotovo našel kdo, ki bi preizkusil kaj novega in v tem uspel. Dobro pa je poznati čim več različnih načinov, saj vsaka nova okoliščina omogoča in zahteva drugačne pristope, znanje in izkušnje.

Besedilo in foto: Igor Fortuna

Predstavil bom način netenja ognja, ki je bil tudi zame povsem nov. Je preprost, zato se čudim, da ga niso ljudje uporabljali že v preteklosti. Sicer nisem navdušen nad stvarmi, ki jih lahko delamo samo s predmeti od doma oziroma iz civilizacije, v naravi pa jih je težko najti. V prispevku bom zato predstavil temeljne sestavine, vsako stvar pa lahko nadomestimo tudi z nečim iz narave.

Najprej si moramo zagotoviti ravno in suho podlago. Lahko je lesena pa tudi kamnita ali betonska. Potrebujemo še košček vsaj 30 centimetrov velike deske in nekaj vate. Prav pride nekaj suhega pepela. Na podlago razgrnemo tanek sloj vate in ga potrosimo s pepelom. Nato začnemo vato na tesno zvijati, da dobimo svitek velikosti cigarete. Ta svitek bomo svaljkali med deščico in podlago. Preden to naredimo, dobro spihamo podlago in jo narahlo posujemo s pepelom. Deščico položimo na svitek in jo nekajkrat potisnemo tako, da se svitek ob tem zavija in ne odvíja. Ob tem malo pritiskamo na deščico. To traja tako dolgo, dokler ne opazimo, da se svitek ne odvíja, tudi če ga valjamo v drugo smer. Takrat začnemo deščico na hitro premikati naprej in nazaj, ob tem pa ves čas močno pritiskamo. Ko porabimo vso svojo energijo, deščico odmaknemo in pogledamo, če se iz svitka kadi. Pri tem pazimo, da ne zamenjamo dima za pepel. Če se iz svitka še ne kadi, nadaljujemo z gibanjem.

Kadar nam svitka ne uspe prižgati takoj, lahko opazimo, da se svitek ob svaljkanju zelo segreje. Če ga malo odvijemo, v sredini vidimo, kako je vata že bolj ali manj rjave barve. Kadar svitek zagori, se vata črno obarva. Ko torej opazimo rahel dim iz svitka, ga narahlo razpremo, kot bi ga želeli raztrgati. Tako omogočimo tleči iskri v svitku zrak za gorjenje. Pihanje v tem primeru ni nujno. Tleči svitek položimo na podlago in pripravimo gnezdo iz suhe trave, kot smo to naredili pri vseh drugih načinih netenja ognja. Svitek položimo v gnezdo, rahlo stisnemo in najprej nežno pihamo. Potem pihamo postopoma močneje, dokler se iskra ne razširi in se ne pokažejo plameni. Najbrž ni treba posebej poudarjati, da je treba imeti v bližini pripravljeno dračje in vse, kar je nujno za gorjenje ognja. Gnezdo iz trave namreč gori samo minuto ali dve. Predstavimo še nekaj podrobnosti. Podlaga mora biti ravna in suha. Z nasutim pepelom na deščici dosežemo, da svitek ne drsi. Ob tem se seveda pojavi vprašanje, kje dobiti pepel, če se na tem prostoru do zdaj še ni kurilo. Pepel lahko uspešno nadomesti glina v prahu. Kadar je podlaga bolj groba, pepela niti ne potrebujemo. Deščico za podlago lahko najdemo med ruševinami stare hiše ali pri kozolcu. Izdelamo jo lahko celo sami, tako da z nožem obrežemo tanjše deblo. Nekaterim je uspelo zanetiti svitek na ploščatem kamnu, in ne na deščici, uporabili pa bi lahko tudi kos strešnika. Vprašljivo je samo še to, kje dobiti vato. Vata je sicer v vsakem prvem povelju, ki naj bi ga imeli vojaki pri sebi. Sestavljena je iz stoodstotnega bombaža. Tudi kadar nimamo prvega povelja, lahko skoraj gotovo najdemo na sebi kakšno bombažno stvar. Potem z nožem ali ostrim kamnom praskamo po tkani in dobimo nekakšen vati podoben puh. Uporabimo pa lahko tudi druge stvari, in sicer predivo iz lanu, vlakna iz koprive, vrbovega in lipovega lubja, stebila industrijske konoplje, razcefrano konoplino vrvice ali pa vrvice iz jute. Glavno pri tem je, da je material puhast in ob svaljkanju ne razpade. ■

Pri delu pirotehnikov ne sme biti napak

Štabni vodnik Peter Jaklič je letos postal enotovni podčastnik Voda za uničevanje neeksplodiranih ubojnih sredstev (VUNUS) 430. mornariškega diviziona. V Slovenski vojski je zaposlen od leta 2001, najdlje v Enoti za specialno delovanje, v kateri je bil dvanaest let na različnih položajih, tudi poveljnik bojne skupine. Na svoji poklicni poti je kot motiviran pripadnik Slovenske vojske velikokrat prejel priznanja, medalje in pohvale za svoje zavzeto ter prizadevno delo. Pravi, da mora človek nenehno razvijati svoje znanje in skrbeti za osebno rast, še izpopolnjevati ter naloge opravljati po najboljših močeh. Že od otroštva je navdušen športnik, ki prisega na adrenalinske športe. Trenutno ga najbolj navdušuje motokros. Proste trenutke najraje preživlja z družino.

Besedilo: Jerneja Grmadnik
Foto: osebni arhiv Petra Jakliča in Bruno Toič

ŠTABNI VODNIK PETER JAKLIČ JE SODELOVAL TUDI NA MISIJI V AFGANISTANU.

Štabni vodnik Peter Jaklič po rodu iz Metlike se v mladih letih ni zanimal za vojsko, vse dokler ni odšel na služenje vojaškega roka. Že v otroštvu je pomagal na kmetijah sorodnikov in pridobil delovne navade, od nekdaj pa je tudi navdušen športnik. »Ko sem odslužil obvezen vojaški rok, se je izkazalo, da sta delavnost in dobra fizična pripravljenost v vojski zelo zaželeni. Bil sem najboljši v generaciji in takrat so mi poveljniki predlagali, naj razmislim o vojaški poklicni poti,« se svojih začetkov spominja podčastnik, ki je leta 2001 oblekel uniformo in postal pripadnik 10. bataljona za mednarodno sodelovanje (BMS), se začel šolati za podčastnika, nato pa se je prijavil na selekcijo za Enoto za specialno delovanje. Po uspešno opravljeni selekciji in končani podčastniški šoli je od leta 2003 do leta 2015 deloval v Enoti za specialno delovanje (ESD), visoko usposobljeni specialni enoti Slovenske vojske, ki je organizirana in pripravljena za izvajanje specialnih operacij.

ŠTIRIKRAT SE JE UDELEŽIL MEDNARODNE MISIJE

Štabni vodnik Jaklič se je udeležil številnih tečajev in pridobil raznovrstno specialistično znanje, v enoti pa je opravljal delo specialista inženirca, namestnika poveljnika bojne skupine in inštruktorja za področje inženirstva, med letoma 2013 in 2014 je bil tudi poveljnik bojne skupine. »V življenju nisem nikoli polovičarski, prizadevam si opravljati naloge najbolje, kot lahko, zato mi je bilo delo v specialni enoti všeč. Tudi kot inštruktor sem rad delil znanje, v vlogi poveljujočega pa sem zmeraj vodil z zgledom. Dober podčastnik mora imeti poleg veliko strokovnega znanja čut za človeka in mora biti pripravljen pomagati,« je povedal štabni vodnik, ki se je med delom v ESD udeležil štirih mednarodnih misij, in sicer v Afganistanu, Libanonu, Čadu in Maliju. »Vsaka misija se je nekoliko razlikovala. V Afganistanu sem bil na začetku svoje poklicne poti. Takrat še nisem imel dolgoletnih izkušenj, pa vendar sem bil izjemno dobro pripravljen in usposobljen. Narava našega dela je zahtevala visoko zbranost, opreznost in osredotočenost na izvajanje nalog, kot so bila spremstva ter patroliranje, na nadmorski višini do skoraj 3000 metrov. Zunaj baze smo morali biti popolnoma zbrani, prav tako nismo mogli razmišljati o domu, osebnih težavah in podobno,« se svoje prve misije visoke intenzivnosti spominja štabni vodnik Peter Jaklič. Prav zato je bila izkušnja v Libanonu povsem drugačna, saj se je tam končalo obdobje konfliktov in so bile razmere stabilne. Prav posebni sta bili tudi afriški misiji, zaznamovani z visokimi temperaturami in drugačnim kulturnim okoljem. »V Čadu je bilo v senci namerjenih 47 stopinj Celzija. Iz civilnega okolja smo s konvoji prišli v neobljudene dele države, kjer ljudje še uporabljajo pri-

mitivne tehnike obdelovanja zemlje, življenje in delo pa sta podrejeni plemenski zvezi. Njihova kultura je drugačna od naše, tudi tega smo se morali navaditi. V Maliju sem delal kot inštruktor malijskih oboroženih sil. Vsaka misija mi je dala dragocene izkušnje in nova znanstva,« je povzel Peter Jaklič in dodal, da se je z veseljem udeleževal različnih tečajev ter usposabljanj doma in v tujini, saj ga je želja po znanju gnala v širjenje obzorij in usvajanje novih veščin. Leta 2011 se je udeležil tečajev Marine Cours Combat Engineer NCO in Marine Cours Combat Service Support v ZDA pri marincih. Na tem tečaju so ga zaradi njegovega dela in pokazanega znanja razglasili za najboljšega slušatelja. Leta 2011 je bil izbran za podčastnika leta v specialističnem stebru SV.

SKRBI ZA VZDRŽEVANJE SPECIALISTIČNEGA ZNANJA

Štabnega vodnika Jakliča je poklicna pot v zadnjih nekaj letih vodila še v sektor S4 in na Generalštab Slovenske vojske, potem pa se

je leta 2016 odzval povabilu enote VUNUS. Še pred tem sta se z ženo odločila, da si ustvarita družino, zato je svojo poklicno pot prilagodil družinskemu življenju. »Pomembna je podpora od doma,« je poudaril štabni vodnik in razložil, da sta bili vsaka misija in daljša odsotnost preizkus trdnosti zveze ter potrditev razumevanja. »Veliko zvez mlajših pripadnikov se danes ne obdrži, zato je pomembno, do kod greš, da imaš doma razčiščeno in da je veliko medsebojnega razumevanja,« meni štabni vodnik, ki zaradi majhnega otroka trenutno ne razmišlja o kakšnih novih misijah ali daljših odsotnostih. Želi se posvetiti vzgoji in preživljati prosti čas z družino. »Narava dela v enoti VUNUS je nekoliko drugačna, vendar pa zahteva podobno znanje. V enoti skrbim za vzdrževanje tega specialističnega znanja. Vsi morajo poznati opremo in postopke uporabe. Sredstva, ki jih uničujejo, morajo zelo dobro poznati. Pomembna je tudi skrb za psihofizično pripravljenost. Svojo pripravljenost vzdržujem s funkcionalno vadbo crossfit,« opisuje svoje naloge enotovni pod-

častnik voda, ki prav septembra praznuje deseto obletnico ustanovitve. Specialisti pirotehnik so nepogrešljivi podporniki vsake vaje in usposabljanj v Slovenski vojski, saj pregledujejo strelivo in eksplozive, predvsem pa poskrbijo za varno uničenje neeksplodiranih sredstev. »Delo v enoti VUNUS zahteva veliko specialističnega znanja pa tudi nekaj intuicije, ki jo pridobiš z leti. Nujni sta samozavest pa tudi potrpežljivost, saj je pomembno, da se pri upravljanju neeksplodiranih ubojnih sredstev upoštevajo vsi koraki. Ne smemo ubrati bližnjic ali narediti napake. Če recimo zataji ročna bomba na poligonu, je treba najprej počakati pol ure, takšen je namreč čakalni čas glede na vrsto vžigalnika. Potem si je treba obleči zaščitna sredstva in opremo ter se bombi varno približati. Če je le mogoče, na hitro ugotovimo vzrok zatajitve in se odločimo, kako jo bomo varno uničili. Kadar potrebujemo čas za razmislek, kako ukrepati, si ga moramo vzeti. Varnost je na prvem mestu,« je korake pri uničevanju neeksplodiranih ubojnih sredstev pojasnil štabni vodnik Peter Jaklič in dodal, da je delo zato stresno. Nujno je treba znati obvladovati stres. »Hitro se tudi izkaže, kadar kdo ni primeren za takšno delo. Pri delu pirotehnika je dobro imeti nekakšno strahospoštovanje, ne smemo pa se bati, saj lahko tako slabše ali nepravilno ukrepamo,« je poudaril sogovornik in pojasnil, da so v zadnjih letih dobili veliko opreme, tudi manjše robote, ki zmanjšujejo izpostavljenost pirotehnikarja. Kadar se pojavi nevarnost, pripeljejo z robotom eksploziv do neeksplodiranega ubojnega sredstva ali improvizirane naprave, tako da lahko pripadniki enote VUNUS opravijo svoje delo že na daljavo. Ob tem dodaja, da je nujne še veliko več previdnosti pri upravljanju sredstev, ki imajo poškodovan vžigalnik.

PROSTI ČAS NAMENI DRUŽINI IN ŠPORTU

Štabni vodnik Jaklič bo še naprej ostal v uniformi Slovenske vojske. »Nisem obremenjen ne s činom ne s plačnim razredom, delo me veseli in ni mi težko kdaj priti prej ali podaljšati delovnega časa, da je naloga opravljena,« je pojasnil. Na poklicni poti si želi še naprej zbirati nove izkušnje in znanje, spoznavati ljudi ter se osebnostno razvijati. V prostem času je njegovo življenje razpeto med družino in različnimi aktivnostmi. Že od nekdaj se ukvarja s športom, saj je treniral cestno in gorsko kolesarjenje, nato pa se je navdušil nad spustom (angl. downhill). Poškodba ključnice ga je ustavila le za kratek čas, toliko, da je našel novo veselje v motokrosu. »Adrenalin mora biti, tudi kadar ni službe,« se je ob koncu pogovora nasmešnil štabni vodnik Peter Jaklič, ki sicer svoje obveznosti prilagaja družini, saj največ časa preživlja s svojimi najdražjimi. ■

AMERIŠKI RUŠILEC SE JE MED IZVAJANJEM NALOG V SREDOZEMLJU USTAVIL NA KRAJŠEM OBISKU V KOPRU.

AMERIŠKI RUŠILEC USS PORTER PRIPLUL V KOPER

V Luki Koper se je konec avgusta za nekaj dni ustavila ameriška bojna ladja USS Porter, ki je del evropskega protiraketnega sistema. Njena naloga je obramba zavezniških držav Nata in Izraela, svoje naloge pa izvaja v Sredozemskem morju. Na njenem krovu je 300-članska posadka, ki opravlja štirimesečne rotacije, ladja pa se nato na vzdrževalna dela vrača v stalno пристanišče Rota v Španiji, kjer je baza ameriške mornarice. Ladjo sta v Sloveniji poleg medijev obiskali nova ameriška veleposlanica v Sloveniji Lynda C. Blanchard in državna sekretarka na Ministrstvu za obrambo mag. Nataša Dolenc. V svojih pozdravnih nagovorih sta izpostavili dobro sodelovanje na obrambnem področju.

Besedilo: Jerneja Grmadnik
Foto: Bruno Toič

LADJA USS PORTER NA PRVO NALOGO ODPLULA LETA 1999

Ameriška bojna ladja, ki pluje po Sredozemskem morju, se je za pet dni ustavila tudi v slovenskem pristanišču in 30. avgusta odprla vrata za predstavnike sedme sile. USS Porter je ameriški protiraketni rušilec, ki je bil izdelan leta 1997 v ZDA, na prvo nalogo pa je odplul leta 1999. Je 28. rušilec razreda bojnih ladij Arleigh Burke, ki slovijo po trdoživosti in zanesljivosti, poimenovani po so po admiralu iz druge svetovne vojne. Ameriška mornarica ima sicer v Roti še tri ladje razreda Arleigh Burke, in sicer USS Carney, USS Ross in USS Donald Cook, ki so integralni del evropske protiraketne zaščite.

NA KROVU LADJE 300 ČLANOV POSADKE

Po krovu ladje nas je vodil kapitan fregate Craig Trent, ki 300-članski posadki, med katero je 35 častnikov, poveljuje od decembra 2018. Opisal je nekaj zmogljivosti ladje, ki je sicer dolga 154 metrov, široka 20 metrov in ima 9 metrov ugreza. Poudaril je, da je USS Porter izjemno zmogljiva bojna ladja, opremljena za delovanje pod vodo in na gladini ter zaščiten pred nevarnostmi iz zraka. Poveljnik je povedal, da se ladja lahko bojuje z drugimi ladjami, podmornicami, raketi in letali. Največja hitrost, ki jo doseže, je približno 56 kilometrov na uro oziroma 30 vozlov. Ladjo poganjata dva propelerja, vsak izmed njiju ima dve aeroderivativni plinski

turbini. Ti sta razviti iz visokoobtočnega turboventilatorskega motorja CF6. Gre torej za plinski turbini s skupno močjo 100.000 konjskih moči, ki temeljita na letalskih reaktivnih motorjih, le da namesto potiska ustvarjata mehansko delo na gredi.

OPREMLJENA S SODOBNIMI OBOROŽITVENIMI SISTEMI

Bojna ladja USS Porter je bila v 20 letih večkrat nadgrajena in je opremljena z enim najboljših protiraketnih sistemov – radarско-bojnim sistemom Aegis, katerega osrčje predstavlja radar SPY-1A dolgega dosega s štirimi ravnimi antenskimi rešetkami. Spremlja lahko več kot sto tarč, čeprav je natančno delovanje sistema dobro varovana skrivnost. Izjemno zmogljiva računalniška in radarska tehnologija omogoča, da sistem sledi več ciljem hkrati in usmerja orožje v sovražnikove cilje ter zagotavlja protiraketno zaščito. Ladja je opremljena s t. i. vertikalnim lansirnim sistemom za izstreljevanje raket. Devetdeset pokončnih tub lahko vsebuje različne raketne in protiraketne sisteme. Posadka ima na voljo rakete SM-3, ki lahko sestrelijo rakete in druga letala, raketen sistem RIM-116, ki sestrelji tudi drone ali granate, ter oborožitveni sistem Phalanx CIW, ki na minuto izstrelji več kot 4500 20-milimetrskih granat v dometu štirih kilometrov.

LADJA IMA NA KROVU RAZLIČNE OBOROŽITVENE SISTEME IN LANSERJE RAKET.

Med oborožitvijo so tudi topi, torpedi in rakete Harpoon, ki imajo več kot 100 kilometrov dometa, ter rakete Tomahawk. Kapitan fregate Craig Trent nas je popeljal na poveljniški most, na katerem nenehno deluje osem članov posadke, ki opravljajo triurne izmene. Poleg krmarja so tam še opazovalci in upravljalci radarjev. Ladja ima tudi svoje helikoptersko pristajališče. Helikopterji nanj največkrat dostavljajo opremo ali hrano, uporabijo pa ga tudi ob nujni evakuacije osebja.

LADJA SODELOVALA V BOJNIH AKCIJAH V IRAKU IN SIRIJI

Kapitan fregate Craig Trent je povedal, da je ameriški rušilec USS Porter sodeloval v več misijah, tudi v operaciji Iraška svoboda leta 2003, v kateri je ameriška mornarica z raketi Tomahawk obstreljevala Irak. Leta 2017 je z enakimi raketami napadal cilje v Siriji kot odgovor na kemični napad v mestu Kan Šejkun. Leta 2007 se je USS Porter odzval na klic na pomoč tankerja Goldern Nori, ki so ga napadli somalijski pirati, in v napadu potopil piratska čolna. Ladja sicer ni bila v bojnih nalogah nikoli poškodovana, doživela pa je nesrečo, pri kateri je nastala velika škoda. K sreči nihče ni bil poškodovan. Leta 2012 je namreč trčila v tanker MV Otowasan, ki je prevažal nafto.

POSADKA BO NA MORJU ŠE TRI MESECE

Posadka ladje USS Porter je začela opravljati trenutno misijo avgusta, zato bo delala še tri mesece. V tem času bo izvajala različna urjenja tudi z drugimi zavezniškimi državami. Poveljnik ladje je povedal, da je posadka izkoristila postanek v Kopru za premor in ogled lokalnih kulturnih ter naravnih znamenitosti. »Veseli smo, da smo pristali v

Kopru. Posadka uživa v dobri hrani in kulturi, vreme je lepo in Slovenci so gostoljubni. Postanek smo izkoristili za srečanje s predstavniki mornariške enote Slovenske vojske, s katerimi smo se pogovarjali o možnosti sodelovanja v okviru mednarodnih pomorskih vojaških vaj.«

LADJO OBISKALA TUDI NOVA AMERIŠKA VELEPOSLANICA V SLOVENIJI

Ladjo sta si ogledali novoimenovana ameriška veleposlanica v Sloveniji Lynda C. Blanchard, ki je prvič javno nastopila v Sloveniji, in državna sekretarka Ministrstva za obrambo

mag. Nataša Dolenc. Ameriška veleposlanica je poudarila, da je ta obisk pokazatelj skupnega prizadevanja na področju varnosti med obema državama zaveznicama. »Obisk ameriškega rušilca je simbol trajnega dvostranskega obrambnega razmerja in skupnega doprinosa k regionalni in globalni varnosti članic zveze Nato,« je še dodala ameriška veleposlanica. Obenem se je zahvalila za podporo Luki Koper in Slovenski vojski. Tudi mag. Nataša Dolenc je izpostavila dolgoletno sodelovanje ameriških in slovenskih oboroženih sil, pri katerem se učimo drug od drugega, ter poudarila pomen letošnje uspešno izvedene skupne vojaške vaje zavezniških vojsk Black Sea. ■

KAPITAN FREGATE CRAIG TRENT POVELJUJE 300-ČLANSKI POSADKI LADJE OD DECEMBRA 2018.

V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE PIVKA JE NA OGLED VEČ KOSOV NAJDENIH RAZBITIN LETALA SPITFIRE.

Nemci pa so iz kabine potegnili pilotovo torbico s pištolo. Ščasoma se je razbitina pogreznila v tla, da je bila še komaj vidna. Dobrih deset let po vojni se je takratni lastnik zemljišča odločil izkopati preostanek letala, predvsem zaradi prodaje pločevine in pridobitve motorja. Del razbitin in pilotovo vojaško srajco je pozneje predal postaji milice na Dolenjski cesti, poskus dviga motorja pa se je izjalovil. Muzej ljudske revolucije, današnji Muzej novejše zgodovine Slovenije, je v šestdesetih letih preučeval možnosti za dvig ostankov letala, vendar se to ni uresničilo. Zanimanje za razbitino se je okrepilo v začetku devetdesetih let s skupino pilotov in poznavalcev zgodovine letalstva, ki so že v tistem času zbirali podatke o letalu in njegovem pilotu vodniku Clarku. Vojaški muzej SV je leta 2008 začel projekt izkopavanja in dviga ostankov legendarnega letala ter zato pristopil k oceni izvedljivosti. Ob predhodni pridobitvi soglasja lastnika parcele je bila julija 2008 izvedena geofizikalna analiza mesta padca. Analiza je pokazala, da so na globini od 0,8 metra do treh metrov ostanki, ki jih je mogoče povezati s preostankom razbitine. Kljub obetavnim rezultatom je bilo nadaljevanje projekta dviga preloženo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

IZVEDLI PIONIRSKI ARHEOLOŠKI POSEG

Ob skorajšnji 75-letnici padca letala je bila po skoraj desetletnem premoru opravljena nova

Sloveniji. Po njegovih besedah je v Sloveniji več kot 250 letalskih razbitin iz druge svetovne vojne. Arheološki izkop je poleg ostankov letala zagotovil pomembne izkušnje za prihodnje raziskave. V arheološki raziskavi med dvigom ostankov strmoglavljenega letala Spitfire je bilo evidentiranih več kot 220 kosov letala, med katerimi izstopajo tlačna jeklenka za zasilno spuščanje podvozja ob odpovedi hidravličnega sistema, kontrolni ročici za plin in število vrtljajev, več stikal instrumentalne plošče, med katerimi je tudi indikator podvozja, odlomki oklepnega čelnega vetrobranskega stekla in deli premične kupole iz pleksistekla. Prav tako so izkopali posamezne člene železnega traku za naboje, glavni rezervoar za gorivo na zgornjem delu trupa pred kabino, dodatni rezervoar, snemljivi pokrov glavnega rezervoarja, več delov okrova motorja, bakrene cevi napeljave za hladilno tekočino in olje med motorjem ter radiatorji na krilih, večje število kosov zaplat izolacije iz plastične pene in drugih drobnih delov. Veliko delov ima še prvotne napise oziroma serijske številke, na več delih pločevine pa so prepoznavne barve v temno zelenem, sivem in temno sivem odtenku. Ohranjenost večine delov je dobra, zato se zdi, kot bi se padec letala zgodil včeraj, ne pa pred 75 leti. Svojih lastnosti vsaj na videz in po vonju nista izgubila niti visokooktanski bencin in hidravlično olje, kar potrjuje izjemno sposobnost z vodo prepojenih barjanskih sedimentov za ohranjanje različnih materialov.

V PIVKI NA OGLED RAZBITINE SLOVITEGA LOVCA

Park vojaške zgodovine Pivka je ob letošnjem Festivalu vojaške zgodovine obiskovalcem prvič predstavil na ogled najnovejšo pridobitev, in sicer avgusta izkopane razbitine britanskega lovskega letala Supermarine Spitfire, ki je pred 75 leti strmoglavilo na Ljubljanskem barju. Razstavljene razbitine ikoničnega letala iz druge svetovne vojne bodo vsekakor dobrodošla popestritev muzejskih zbirk parka in zanimivost za vse ljubitelje vojaškega letalstva. Državna sekretarka na Ministrstvu za kulturo mag. Petra Culetto poudarja, da je ministrstvo hitro prepoznalo pomen najdbe, zato je zagotovilo nekaj interventnih sredstev za začetek izkopavanja letala. Meni, da so razbitine letala začetek širše zgodbe, saj ne gre samo za arheološko najdbo, temveč tudi za zgodbo posameznika.

Besedilo: Marko Pišlar
Foto: Bruno Toič

NAJSLAVNEJŠI BRITANSKI LOVEC DRUGE SVETOVNE VOJNE

Vojaško letalo Supermarine Spitfire vzbuja že od druge svetovne vojne zanimanje širokega kroga letalcev in poznavalcev vojaškega letalstva. Po mnenju mnogih je najlepše letalo vseh časov, zagotovo pa gre za najslavnejšega britanskega lovca iz druge svetovne vojne in enega najprepoznavnejših britanskih izdelkov. Letalo Spitfire z izjemno močnim motorjem in dodelano aerodinamično obliko, ki sta zagotavljala izjemne manevrske sposobnosti, so v številnih različicah izdelovali med letoma 1936 in 1948. Lovec Supermarine Spitfire F.IX s serijsko oznako MJ116 je bil izdelan v tovarni Vickers Aircraft v Castle Bromwichu

blizu Birminghama v osrednji Angliji. Po tovarniškem preizkusu in pripravi za ladijski transport je bil 29. novembra 1943 predan v operativno uporabo 43. eskadrilji zračnih sil Združenega kraljestva (Royal Air Force – RAF). Pozneje je bil dodeljen 93. in nato še 73. eskadrilji, v kateri je služil tudi njegov zadnji pilot. Letalo je bilo dolgo 9,5 metra, visoko 3,86 metra, razpon kril pa je meril 11,23 metra. Poganjal ga je 12-valjni motor Rolls-Royce Merlin 63 s prostornino 27 litrov in močjo 1650 KM. Letalo je bilo oboroženo s parom topov kalibra 20 milimetrov, štirimi strojnimi kalibra 7,7 milimetra in glede na potrebe z dvema 113,5-kilogramskima in eno 227-kilogramsko bombo.

OB ZADETKU LETALO STRMOGLAVILO NA LJUBLJANSKO BARJE

Pred 75 leti je skupina šestih lovskih letal kot del 73. eskadrilje zračnih sil Združenega kraljestva poletela z italijanskega letališča Canne pri Foggii. Naloga poleta je bila sestrelitev vojaškega letališča na Ljubljanskem polju, kjer so lovci poškodovali več sovražnikovih letal, nato pa napadli železniško progo med Ljubljano in Zalogom. Letalo s serijsko oznako MJ116, ki ga je pilotiral Južnoafričan v službi Kraljevega vojnega letalstva vodnik Peter J. Clark, je pri tem 18. septembra 1944 zadel izstrellek nemške protiletalske obrambe. Sestreljenemu pilotu se je na obrobju Ljubljane z nizke višine uspelo katalpultirati, letalo pa je strmoglavilo na barjansko

ARHEOLOŠKA RAZISKAVA IN DVIG OSTANKOV LETALA OB IŽANSKI CESTI V LJUBLJANI

zemljišče. Poškodovanega in pretresenega pilota je po doskoku ob nadzorni postaji v zunanjem obroču žičnih ovir okoli Ljubljane najprej zajela domobranska posadka, nato pa so ga prevzeli Nemci. Po zaslišanju in krajšem zdravljenju v sanatoriju Emona v Ljubljani so ga poslali v taborišče za ujete zavezniške letalce v Nemčijo, severno od Frankfurta. Po osvoboditvi ob koncu vojne se je vrnil v Združeno kraljestvo.

KLJUB PRIZADEVANJEM LETALO DO DANES NI BILO IZKOPANO

Ob strmogavljenju se je sprednji del letala zarinil v mehko barjansko zemljišče, iz katerega so štrleli zlomljena krila in rep. Eno krilo in del repa sta bila odpeljana že med vojno,

raziskava. Kljub okrnjenemu in močno fragmentiranemu stanju razbitin je obveljala ocena o smiselnosti njegovega celovitega izkopa z arheološko metodo dokumentiranja, identifikacije in konzervacije delov letala ter ustrezne muzejske predstavitve. Prvo fazo arheološkega izkopavanja in dvig ostankov letala je po naročilu Muzeja in galerij mesta Ljubljane med 19. in 27. avgustom izvedla ekipa Arheološkega raziskovalnega konzorcija za Ljubljano. Predstojnik Oddelka za arheologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani dr. Andrej Gaspari, ki je tudi vodil projekt izkopa in dviga ostankov letala, je pojasnil, da je šlo za prvo sistematično izkopavanje tovrstnih ostalin vojaških spopadov 20. stoletja v Republiki

JAKNA SESTRELJENEGA PILOTA CLARKA JE NA OGLED V ODPRTEM DELU MUZEJA NOVEJŠE ZGODOVINE SLOVENIJE V PIVKI.

NA IZKOP ŠE ČAKATA SPREDNJI DEL LETALA Z MOTORJEM IN VIJAKOM

Med izkopavanjem se je potrdila ocena, da je na lokaciji ohranjen samo še sprednji del letala, vendar na bistveno večji globini od domnevne. Pionirski arheološki poseg je bil zaradi zahtevnosti dela v najglobljem delu izkopa predčasno prekinjen. Tako ostaja neizkopan sprednji del letala z motorjem in vijakom, ki meri v vsej dolžini približno 2,6 metra in je skoraj navpično pogreznjen v mehak barjanski teren. Kot je poudaril dr. Gaspari, poteka priprava načrta izkopavanja in dviga še preostalega dela letala, kar se bo zgodilo predvidoma oktobra. ■

100 LET OD POSTROJA SLOVENSKIH VOJAKOV V CELJSKI VOJAŠNICI

Celjsko vojaštvo je bilo od časov Marije Terezije nastanjeno v Knežjem dvoru, ki so ga v središču mesta zgradili grofje Celjski. Leta 1890 je občina zgradila veliko poslopje v predmestju, kjer vojašnica deluje še danes. V okviru vojašnice so bili zgrajeni še vojaška bolnišnica, vadišče, upravni objekti in dva stanovanjska bloka za častnike. Vojašnica je bila v času Avstro-Ogrske domobranska kasarna, v Kraljevini Jugoslaviji se je imenovala po kralju Aleksandru, v socialistični Jugoslaviji pa se je preimenovala v Kasarno maršala Tita.

Besedilo: Urh Ferlež in majorka Aleksandra Ferlež
Foto: arhiv 72. brigade in desetik Luka Mitrovič

Jeseni 1918 se je po Evropi končevala prva svetovna vojna. Vladavina Avstro-Ogrske, v kateri smo do tedaj živeli Slovenci, se je končevala. Oblast je postopoma prehajala v slovenske roke in tako je novembra nastala Država Slovencev, Hrvatov in Srbov. Mesec dni pozneje se je ta država združila s Srbijo ter

postala Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Predaja oblasti je potekala tudi v Celju. Pri tem je bil vodilen celjski odsek narodnega in telovadnega društva Sokol. Čez mesto so se takrat vračale množice odpuščenih vojakov, pripadnikom društva pa je v Celju in njegovi širši okolici uspelo ohraniti red ter mir. V mestu sta

naloge občine in policije prevzela narodni svet ter narodna straža. Vodilna domoljuba v narodnem svetu sta bila dr. Ernest Kalan in dr. Anton Ogrizek. Odločena sta bila prevzeti oblast tudi nad vojsko v mestu. Na vodilnem mestu celjske garnizije je bil podpolkovnik Skalicky, ki slovenskemu prevzemanju oblasti ni bil naklonjen. Oblast nad vojaško enoto je predal šele, ko je izvedel, da se Celju bliža angleška vojska. 1. novembra 1918 je celjska garnizija prisegla zvestobo novi državi, vendar so se težave z disciplino zaradi nemških oficirjev nadaljevale.

Celjska garnizija si je opomogla, ko je poveljstvo prevzel stotnik Ivan Sancin. Izbrali so ga vojaki, narodni svet ga je le potrdil. Pozneje sta poveljstvo prevzela Beno Puteani in Avgust Kolšek. Takrat so se v Celje vrnili še preostali pripadniki nekdanjega celjskega 87. pešpolka, ki se je že pred vojno izkazal z operacijami v Grčiji in Albaniji, med vojno pa se je boril na soški fronti. Garnizija se je okrepila, pridružili so se ji nekateri mladi prostovoljci. Izmed teh fantov in mož je poročnik Franjo Malgaj zbral oddelek in se 6. novembra odpravil v boj za severno mejo na Koroško. Z Andrejem Osetom in tristo možmi mu je uspelo zasesti Mežiško dolino, Pliberk in Velikovec. Medtem je Rudolf Maister v Mariboru razorožil oddelek nemško nastrojene zelene garde, pri čemer mu je pomagal tudi oddelek celjskih prostovoljcev. Maister je poslal Malgaju na Koroško v pomoč nekaj oddelkov, v Beogradu in Ljubljani pa so s tem oklevali. Sčasoma so ugotovili, da Slovenci na pogajanjih ne bomo dobili Koroške brez truda. Vojska iz Beograda in Ljubljane je začela izvajati veliko protiofenzivo šele maja 1919. V kratkem času so zasedli Celovec. Celjski bataljon je 28. maja zmagal v bitki v Črni in ta dan je pozneje v bataljonu postal praznik. Malgaj je umrl v boju 6. maja, prav takrat pa je bila v Parizu na mirovni konferenci sprejeta odločitev, da se bo meja na Koroškem odločila s plebiscitom, ki se je za slovensko oziroma jugoslovansko stran porazno končal.

V Celju je bil v stari Jugoslaviji sedež vojne okraja oziroma tako imenovanega *vojnega okruha*, pa tudi ene izmed motoriziranih čet. Na fotografiji iz leta 1919 so prikazani pripadniki te čete. Vojašnica v Celju je danes imenovana po Francu Rozmanu Stanetu in je matična vojašnica več enotam Slovenske vojske. V spomin na stoto obletnico postroja motorizirane čete v celjski vojašnici so pripadniki 27. kontingenta slovenske vojske za misijo Unifil s poveljnikom vojašnice in 20. pehotnega polka podpolkovnikom Gregorjem Hafnerjem naredili spominsko fotografijo. ■

Literatura:

Orožen, Janko, 1973. Zgodovina Celja in okolice, II. del. Celje, Zgodovinsko društvo, str. 313–317.

Orožen, Janko, 1957. Posestna in gradbena zgodovina Celja. Celje, Ljudski odbor, poglavje Vojašnica.

POSTROJ ENOTE LETA 1919

POSTROJ ENOTE LETA 2019

Varovanje dostojanstva na delovnem mestu

V upravnem delu Ministrstva za obrambo je v sredo, 4. septembra, potekalo usposabljanje za svetovalce za pomoč in informiranje o ukrepih, ki so na voljo v povezavi z varstvom pred spolnim in drugim nadlegovanjem ali trpinčenjem. Usposabljanje je organizirala koordinatorica svetovalcev Maja Dimitrovski, da bi delavci osvežili svoje znanje in pridobili nekatere nove veščine na tem področju, predvsem o varstvu pred trpinčenjem. Usposabljanje in delavnice je vodila dr. Sonja Robnik z Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Besedilo: Maja Dimitrovski
Foto: Bruno Toič

Dr. Sonja Robnik je v uvodu strokovno utemeljila pojme, kot so mobing, šikaniranje in spolno nadlegovanje, v nadaljevanju pa je predstavila veljavno zakonodajo na tem področju. Spolno nadlegovanje, nadlegovanje, trpinčenje in diskriminacija so oblike nasilja na delovnem mestu, ki so v Sloveniji zakonsko prepovedane. Svetovalcem je predstavila individualno-psihološki pregled nastanka trpinčenja, razlago organizacijske psihologije in faze dogodkov, ki si sledijo od sprožitvenega dogodka morebitne žrtve vse do njene izključitve oziroma obnovitvenega kroga trpinčenja. Kot je povedala dr. Sonja Robnik, trpinčenje na delovnem mestu nima posledic samo za žrtev, temveč tudi za kolektiv in posledično za delodajalca ter vso družino.

Podatke o svetovalcih za pomoč in informiranje o ukrepih, ki so na voljo v povezavi z varstvom pred spolnim in drugim nadlegovanjem ali trpinčenjem v upravnem delu ministrstva in Slovenski vojski, najdete na intranetni strani MO pod zavihkom Varovanje dostojanstva.

TRPINČENJE JE ORGANIZACIJSKI, NE INDIVIDUALNI PROBLEM

Trpinčenje se razvije v organizaciji. Kjer poteka, bi se morali samokritično vprašati, katero ravnanje ga je povzročilo in kaj ga morda celo spodbuja. V teh primerih je treba narediti vse, da se te navade spremenijo, in razviti načine za konstruktivno reševanje konfliktov ter spoštljivo komunikacijo. Na delavnicah so udeleženci z izmenjavo vlog izpopolnjevali svoje odzive na različne zapletene primere in položaje.

Vse pritožbe glede nasilja na delovnem mestu je treba obravnavati resno, kajti verjetnost, da bo napadalec prenehal napadati, se sčasoma zmanjšuje.

je, s kakršnimi se srečujejo pri svojem delu. Med drugim so se ponovno prepričali, da je vsak primer drugačen in niti dva nista enaka. Prav zato so nadaljevalna usposabljanja in delavnice za njihovo uspešno delo zelo koristni.

DOBRI ODNOSI NA DELOVNEM MESTU TEMELJIJO NA MEDEBOJNEM SPOŠTOVANJU

Ob usposabljanju svetovalcev smo se vprašali, kaj je rezultat trpinčenja. Rezultat trpinčenja je zmeraj tak, da izgubijo prav vse vpleteno strani. Pomembno je, da odnosi v kolektivu temeljijo na medsebojnem spoštovanju in odgovornosti, kajti četudi ne moremo vplivati na to, kako se do nas vede druga oseba, lahko vplivamo na svoje misli in občutke ter kako jih usmerjamo v odnosu do drugih. Nujno je, da se z vso odgovornostjo vprašamo, kakšne sodelavke oziroma sodelavci smo. Svetovalke in svetovalci za pomoč ter informiranje o ukrepih, ki so na voljo v povezavi z varstvom pred spolnim in drugim nadlegovanjem ali trpinčenjem, opravljajo pomembno in zahtevno delo, zato je prav, da spoštujemo drug drugega. ■

Slovenska prevlada na nemškem nebu

Od 25. julija do 5. avgusta je v nemški vojaški helikopterski bazi Holzdorf potekalo 19. mednarodno vojaško prvenstvo v jadralnem letenju (International Military Gliding Competition – IMGC), ki se ga je ude-

ležilo 57 pilotov iz devetih evropskih držav. Ekipa jadralnega letenja Slovenske vojske se ga je udeležila že tretjič zaporedoma. Slovenske barve so zastopali pripadniki Slovenske vojske, pilota stotnik Damijan Korpič in štabni vodnik Robert Šlaus ter pomočnika stotnik Robert Prelec in Matjaž Jakša. Tekmovanje je potekalo v treh različnih razredih, slovenska tekmovalca pa sta se ga udeležila v najštevilčnejšem, klubskem razredu, v katerem je nastopilo 27 tekmovalcev. Jadralne skupine so odletele sedem tekmovalnih dni, večinoma v lepem vremenu. Slovenska tekmovalca sta svoje naloge z izjemo enega dne odlično opravila, na podlagi česar sta dosegla zlato in bronasto medaljo v skupnem seštevku. Jadralni letalci so zapustili mednarodno vojaško prvenstvo v Nemčiji v pričakovanju naslednjih tekem in s pozitivnimi vtisi, ne samo zaradi doseženih rezultatov, temveč tudi zaradi prijaznih gostiteljev ter zanimive pokrajine z odličnimi razmerami za letenje.

Z DOBRIMI REZULTATI ŽELI TRIATLON PRIBLIŽATI LJUDEM

Mladi triatlonec Matevž Planko iz Kamnika, ki je od lani pripadnik Športne enote Slovenske vojske, se je nad triatlonom navdušil že zgodaj v otroštvu. Čar športa, ki združuje plavanje, kolesarjenje in tek, je po njegovem mnenju ta, da se ga ne naveličaš, saj vedno menjaš discipline. V mladinski konkurenci je v preteklih letih dosegel veliko dobrih uvrstitev na različnih tekmovanjih. S prehodom na člansko raven je moral prilagoditi svoje želje in načrte ter si zastaviti nove cilje. Po nekoliko slabši lanski sezoni ima letos dobre občutke in dosega obetavne rezultate, kar mu daje veliko motivacije za nadaljnje treninge. Triatlon je precej nov šport, za katerega pa se zanima vse več ljudi. Populariziranje tega športa je tudi eden izmed ciljev perspektivnega športnika, ki je dobro formo potrdil s prvim mestom septembra na državnem prvenstvu na Bledu v disciplini olimpič.

Besedilo: Jerneja Grmadnik

Foto: arhiv Matevža Planko in Bruno Toič

Dvajsetletnik se je začel ukvarjati s triatlonom že pri šestih letih v domačem Triatlonskem klubu Trisport Kamnik, v katerem so trenirali že njegovi starši. Pravi, da bi mu bilo dolgčas, če bi se posvetil samo eni izmed disciplin triatlona, saj bi se je hitro naveličal. Tako lahko združuje in povezuje plavanje, tek ter kolesarjenje. Pogoj je seveda tudi, da si v vseh treh disciplinah hiter. »S triatlonom se je dobro začeti ukvarjati že v otroštvu, predvsem zaradi plavanja, da usvojiš občutek v vodi. Ko sem začel trenirati, so bili treningi prilagojeni mojim letom. Razdalje so bile kratke, in sicer po 50 metrov plavanja, trije kilometri kolesarjenja in 500 metrov teka. Trening se je zdel bolj kot igra,« se spominja Matevž Planko in dodaja, da dosegajo triatlonci najboljše rezultate okoli 30. leta, pa tudi že prej. Tekmuje v dveh disciplinah, in sicer sprint in olimpič. Pri prvi gre za kombinacijo 750 metrov plavanja, 20 kilometrov kolesarjenja in pet kilometrov teka, pri drugi, ki šteje tudi kot olimpijska disciplina, pa za še enkrat daljšo razdaljo, torej 1,5 kilometra plavanja, 40 kilometrov kolesarjenja in deset kilometrov tekaške preizkušnje. »To pomeni, da je pomembna hitrost, ne le vzdržljivost, saj tekmovanje v sprintu traja samo približno eno uro, v olimpiču pa okoli dve uri,« je poudaril mladi športnik.

V triatlonu poznamo še druge discipline, kot sta polovični ironman in ironman, pri katerih pa so razdalje že maratonske. Pri triatlonu so pomembne tudi menjave, ki jim nekateri rečejo kar četrti disciplina. V menjalnem prostoru, v katerem si tekmovalci slačijo neopren, si hkrati zapenjajo že čelado oziroma se po kolesarjenju obuvajo za tek in tako pridobivajo dragocene minute. Tam ni prostora za nerodne in počasne. »Tudi menjave je treba trenirati, da si čim hitrejši. V tem se je dobro izuriti že v otroštvu. Moji starši so kot trenerji poudarjali hitro obuvanje, pravilno in natančno slačenje plavalne obleke itn. Vsak ima svoj način,« je pojasnil Matevž Planko. Poudaril je, da je pri triatlonu veliko stika s sotekmovalci oziroma priviranja, sploh na mednarodnih tekmah, ko se veliko tekmovalcev naenkrat nagnete v prostore za menjave v želji po čimprejšnjem nadaljevanju.

ZJUTRAJ PLAVANJE, POPOLDNE TEK ALI KOLO

»Zjutraj plavam, potem počivam, popoldne pa izmenično tečem in kolesarim. Pri plavanju je treba ohranjati občutek za vodo, zato plavam vsak dan. V pripravljalnem obdobju več kolesarim, saj je lažje zbrati ure na kolesu kot pri teku. Vadim pa tudi prestop,«

je svoje dni opisal Kamničan, ki je opravil večino treningov v domačem kraju, pogosto s sotekmovalci iz matičnega Triatlonskega kluba Trisport Kamnik. Na priprave se odpravi tudi na Švedsko, kjer trenutno živi njegov trener, ki mu sicer napiše urnike in programe treningov ter ga spremlja na daljavo. V večernih urah si vzame čas za študij, saj je izredni študent športnega menedžmenta na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju. »Ob vsem gibanju me veseli tudi nekaj sededečega in miselnega dela, ki pa je prav tako povezano s športom,« je pojasnil. V prostem času se družijo s prijatelji.

PREHOD V ČLANSKO KONKURENCO JE BIL TEŽEK

Planko je na mladinski ravni že dvakrat zmagal na tekmi mladinskega evropskega pokala. Bil je tudi sedmi na svetovnem mladinskem prvenstvu, deseti na evropskem mladinskem prvenstvu in četrti v skupnem seštevku evropskega mladinskega pokala. Pred dvema sezonama je prešel iz mladinske v člansko konkurenco. Prehod je težji od pričakovanj, zato se je začel kmalu zavedati, da mora prilagoditi cilje in si zastaviti nove. Pridobiti je moral predvsem izkušnje, saj je pri 20 letih še na začetku svoje športne poti. »Najprej sem bil šokiran, ker mi ni šlo, in moral sem se potruditi, da si nisem slabih rezultatov jemal k srcu. Pri vsem je pomembna tudi psihološka pripravljenost, zato sodelujem s psihologinjo, ki me usmerja k pravemu razmišljanju,« je pojasnil športnik, ki je v tej sezoni že samozavestnejši. Tako je na letošnjem evropskem prvenstvu pri sprintu dosegel 16. mesto, kar pomeni, da je blizu najboljšim. Vesel je tudi 15. mesta na mediteranskem prvenstvu, kar je obetaven rezultat, saj so prav predstavniki Francije, Portugalske in Španije med najboljšimi v triatlonu. Pred mesecem dni je na tekmi ob padcu s kolesa staknil obsežne odrgnine, zaradi katerih ni mogel plavati. »Na srečo si nisem ničesar resneje poškodoval ali zlomil,

imel pa sem veliko prask in ran. Bilo je tudi zelo boleče, zato sem izpustil svetovno prvenstvo za mlajše člane. Tega prvenstva sem se sicer veselil, saj sem bil nanj dobro pripravljen,« je povedal športnik, ki je v letošnji sezoni več tekmoval tudi doma. Oktobra ga kot pripadnika Športne enote Slovenske vojske čakajo še svetovne vojaške igre na Kitajskem.

ZAPOSILITEV V ŠPORTNI ENOTI SV ŠE DODATNA MOTIVACIJA

Planko je poudaril, da je triatlon drag šport, saj poleg veliko potovanj na mednarodne tekme zahteva konkurenčno in kakovostno opremo v treh disciplinah. Brez sponzorjev si ne bi mogel privoščiti poklicne kariere. Vesel je, da je postal novembra 2018 pripadnik Športne enote Slovenske vojske in si zagotovil finančno ter socialno varnost. »To je tudi potrditev, da sem vreden zaupanja in se lahko popolnoma posvetim športu. Je kot dodatna motivacija in razlog za trdo delo. Vojaška usposabljanja so zmeraj zanimiva. Tam se srečam z drugimi športniki, ki me navdihujejo in me s svojimi zgodbami ter pristopi še dodatno motivirajo,« je poudaril triatlonec. Med njegovimi podporniki je tudi vsa družina. Poleg staršev, ki sta športna navdušenca in trenerja, je uspešen njegov mlajši brat, aktualen mladinski svetovni podprvak v biatlonu. »Dobro se razumeva, si pomagava z nasveti, občasno tudi trenirava skupaj,« je pojasnil Matevž Planko.

ŽELI NASTOPITI NA OLIMPIJSKIH IGRAH

Planko meni, da sta za dobre rezultate najprej nujna veselje do športa in uživanje v njem. Triatlon želi popularizirati, saj je relativno nova športna disciplina, ki je bila v program olimpijskih iger uvrščena šele leta 2000. »Športniki, ki se ukvarjamo s triatlonom, smo njegovi najboljši ambasadorji. Z doseganjem dobrih rezultatov bomo šport približali tudi drugim,« razmišlja

Kamničan, ki si želi biti do 23. leta med dvajseterico najboljših v triatlonu v svetovnem merilu. »Če mi ne bo uspelo, ne bom zadovoljen. Če pa mi bo, potem bom prav gotovo naredil vse, da bom med prvimi. Moj cilj je tudi uvrstitev na olimpijske igre leta 2024,« je povedal triatlonec in pojasnil, da se kvalifikacije, pri katerih je treba na tekmovanjih zbirati točke in se uvrstiti med 55 najboljših na svetu, začnejo že dve leti prej. Na olimpijskih igrah je Slovenijo do zdaj na triatlonu zastopala ženska tekmovalka, in sicer Mateja Šimic, nekdanja pripadnica Športne enote Slovenske vojske. Tudi zato si želi Planko postati prvi tekmovalac v triatlonu na najpomembnejšem športnem tekmovanju. ■

SPREGOVORILI O DEMENCI

Mesec september je svetovni mesec alzheimerjeve bolezni. Leta 2012 je Mednarodna organizacija za alzheimerjevo bolezen (Alzheimer's Disease International – ADI) razglasila september kot čas intenzivnega osveščanja javnosti o tej bolezni ter zmanjševanja zaznamovanosti. Vse od leta 1994 pa se kot svetovni dan alzheimerjeve bolezni označuje 21. september.

Besedilo: Barbara Juhant/SKZ

Foto: Bruno Toič

Pred osmimi leti je bila pobuda mednarodne organizacije Alzheimer's Disease International, da več kot sto članic, med njimi tudi Slovenija, septembra organizirajo čim več dogodkov in tako javnost opozorijo na demenco. Letošnji slogan kampanje je *Spregovorimo o demenci*, saj ima še vedno veliko družin in bolnikov težave z nerazumevanjem ter nesprejemanjem v družbi.

Da bi čim bolj ozavestili slovensko javnost, je združenje za pomoč pri demenci Spominčica kot vsako leto tudi letos septembra pripravilo številne zanimive brezplačne dogodke na temo demence, med drugim tudi tradicionalne Sprehode za spomin po različnih mestih v Sloveniji. Tudi Ministrstvo za obrambo podpira v okviru promocije zdravja na delovnem mestu preventivne dejavnosti za preprečevanje in zmanjšanje obolevnosti za to boleznijo. Tako je v četrtek, 19. septembra, za zaposlene organiziralo predavanje z naslovom *Alzheimer v Sloveniji – zgodnje odkrivanje*. Na predavanju, ki ga je s pozdravnim nagovorom odprla Maja Dimitrovska, je o bolezni spregovorila predsednica združenja Spominčica Štefanija Lukič Zlobec, prav tako je ob tej priložnosti potekala predstavitev avtobiografske knjige Vidke Kuselj z naslovom *Zdaj sem tvoja Moja*. Udeleženci predavanja so s svojo navzočnostjo podprli prizadevanja Spominčice, slovenskega združenja za pomoč pri demenci, in mednarodne organizacije Alzheimer's Disease International. ■

ORKESTER SLOVENSKE VOJSKE

QUEEN

"IT'S A KIND OF MAGIC"

MAGIČNA ORKESTRACIJA
SOLIST: OMAR NABER

V ponedeljek, 21. oktobra, ob 19.30
v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma.
Brezplačne vstopnice bodo na voljo od 15. oktobra
v Informacijskem središču (blagajna) CD.

ŠOLA ZA ŽIVLJENJE

Mesec september pomeni za marsikoga prelomnico v letu. Najprej to velja za osnovnošolce in srednješolce. Začenjajo novo šolsko leto, ki bo prineslo veliko veselih in pozitivnih stvari, nekaj stresa in zaskrbljenosti, predvsem pa nov trud. To obdobje je prav tako velika sprememba za starše. Tudi zanje se za-

čenja obdobje izzivov, skrbi in gotovo tudi čas, v katerem so ponosni na svoje otroke ob doseženih uspehih, ki so rezultat njihovih talenta in truda.

Gotovo bo v tem letu marsikaj slišati stavek, ki ga vsak izmed nas pozna in ga je vsaj v svoji mladosti večkrat slišal: »Ne učiš se za

ocene, temveč se učiš za življenje, zato da boš nekaj znal.« Koliko resnice je v tem stavku, ljudje ugotovimo šele ob življenjskih izzivih, pri katerih je treba imeti znanje in veščine, ki smo jih oziroma bi jih morali usvojiti še med svojim šolanjem. Izobraževanje in usposabljanje sta tudi pomemben del našega vojaškega življenja. Prav vojak mora biti usposobljen za delovanje v najtežjih časih za družbo, kadar se mora s kom spopasti in odločati o življenju ali smrti ter o velikih in temeljnih vrednotah naroda.

Tako za civilni kot vojaški sistem izobraževanja velja, da je namenjen pridobivanju znanja, veščin in izkušenj, na podlagi česar lahko svoje poslanstvo dobro opravljamo. Ni dovolj, da šolo ali usposabljanje samo odključamo. Ves trud, ki ga vložimo v izobraževanje in usposabljanje, se povrne takrat, ko določeno znanje in veščino uporabimo tudi v praksi. Zato je dobro, da možnosti izobraževanja in usposabljanja čim bolj izkoristimo, saj nas bodo obogatile s spretnostmi in znanjem. Gotovo je bolje, da imamo nekaj znanja, ki ga morda nikdar ne bomo potrebovali, kot da bi v določenem trenutku znanje ali veščino potrebovali, pa je ne bi imeli.

Matjaž Muršič Klenar,
vojaški kaplan, VVIK

Foto: svetovni splet

MARTIN MCCAULEY: THE COLD WAR 1949-2016

Britanski avtor Martin McCauley, poznavalec Sovjetske zveze, stalinizma, ruskih in mednarodnih odnosov, je v monografiji *The cold war* predstavil hladno vojno, ki je v drugi polovici 20. stoletja in v 21. stoletju zaznamovala mednarodne odnose ter politiko. V njenem ozadju je potekal ideološki spopad med ZDA in Sovjetsko zvezo, ki se je začel po koncu druge svetovne vojne. Po vojni sta bili obe državi zmagovalki in ideološki nasprotnici. Ker sta se od berlinske krize leta 1949 borili za prevlado v svetu, sta vodili povsem različno politiko do Nemčije, Evrope ter držav tretjega sveta. Zaostrovanje konflikta je hitro povzročilo blokovsko delitev sveta na zahodni kapitalistični in vzhodni socialistični del ter oblikovanje gospodarskih in vojaških zvez. Čeprav se neposredni spopad med velesilama ni zgodil, sta v konfliktu na robu vojne stopnjevali propagandno retoriko in vodili hladno vojno na vseh življenjskih področjih, in sicer političnem, gospodarskem, vojaškem, kulturnem, športnem, znanstvenem in verskem. Hladna vojna je že od začetka vodila v oborožitveno tekmo, kopičenje jedrskega orožja, mednarodno politično krizo in lokalno omejeno konvencionalno vojno. Vse to sta vodili velesili na

obrobju, v Afriki, Srednji Ameriki, Aziji in na Bližnjem vzhodu.

Po drugi svetovni vojni se je v tretjem svetu razvilo z dekolonizacijo veliko neodvisnih in nestabilnih držav. Ker so bile gospodarsko in politično odvisne od velesil, so plačale najvišjo ceno hladne vojne, saj so SZ in ZDA v njih vojaško posredovale in zaščitile predvsem svoje interese. McCauley je v knjigi poudaril politični razvoj Sovjetske zveze in Ruske federacije, njune odnose z vzhodno Evropo, EU, ZDA, Kitajsko in Japonsko. V posebnem poglavju je opisal razpad države in nastanek Ruske federacije, padec socializma v vzhodnoevropskih državah in konec hladne vojne, politični in gospodarski razvoj Sovjetske zveze v devetdesetih letih pod Jelcinom in obdobje po letu 2000, ki ga lahko imenujemo Putinovo. Zanj je značilna uspešna in učinkovita zunanja politika, ki je Rusko federacijo spet postavila na geopolitični zemljevid svetovnih velesil, vendar pa prav zato to obdobje sovpada z zaostrovanjem odnosov z EU in ZDA ter začetkom nove hladne vojne.

Ana Brodnik,
Knjižnično-informacijski in založniški center

NAGRADNA KRIŽANKA

									NEKDAJ ZLATNIK, SREBRNIK	VRBOV GRM	PRENE- HANJE GOVOR- JENJA	PASTIR V SNEGULJ- ČICI	SL. PEVEC (VANJA)	JUDOISTKA SRAKA VUKOVIČ
								KDOR IGRA NA FRULO						
								TANKA PLOŠČICA						
								OKOLIČA, SOSEČINA						
								ODŽAGAN KOS DEBLA				ČINGIZ AJTMATOV		
								NAJOŽJI SORODNIK				SKRIVNI OD- POSLANEC		
													LETOVIŠČE VBOKI KOTORSKI	IGRAS KARTAMIZ RIMSKIMI ŠTEVILKAMI
Avtor: Vladimir Milovanović, NAJETO PERO	SL. ALPINIST (FRANC)	ZELENICA V MESTU	NAZIV	KOSITER	REKASKOZI KRANJ	ŽARA TRAVA S KLASKIV LATU					BAJKA			
											APNENČEVA USEDLINA			
ZBOR ŠKOFOV											PLEMENSKI ZDRAVILEC			
MAJHNA ŠKOLJKA, KI VRTAV KAMEN									LETOVIŠČE VISTRI					
									TINE ROŽANC					
ŠVEDSKO SMUČIŠČE					GR. ČRKA			TOLKALO NA VRATIH						
					VRTAVKA (REDKO)			ZAČETNI DEL KNUJGE						
RDEČI KRIŽ			PRIČESKA								PEVEC KOSMAČ			
			MONGOLSKI VLADAR								MAJHNA ŽILA			
	IZVLEČEK IZ SUROVIN	MESTO NA JPOLJSKE						RAZLIČNA ŠUMNIKA				SL. PEVKA (ELDA)	JUDOVSKA LOČINA	PLAT
		FILIP, ŠAH. (EUGENIO)						ZAKOVICA						
DRŽAVNI PRORAČUN					MOJZESOV BRAT				AM. IGRA- LEC (BURL)					
					ČREDA ŽIVALI				MESTO V TATARSTANU					
RIMSKI SLOVNIČAR						ZANESE- NJAK								
						RIMSKI POZDRAV								
MESTO V BABILONIJ			VEZ GLAVE STRUPOM					FILMSKA SRHLJIVKA						
			ERBU					CECIL TAYLOR						
PRISTAŠ JANEZA E. KREKA									GLEDALI- SKI ODER					
STROKOV- NJAK ZA TERAPIJO									IGRALKA KOMLJANEC					

POIŠČI PET RAZLIK

REŠITEV IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Informativno glasilo

Izdajatelj in financer:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBONaslednja številka Revije SV
izide 28. oktobra 2019.Revija Slovenska vojska je prvič izšla
14. maja 1993. Na leto izide 12 števil
revije. Prispevki, objavljeni v reviji, niso
uradna stališča Ministrstva za obrambo.
Nenaročenega gradiva ne vračamo.Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana
Telefon: +386 1/471 26 62
Faks: +386 1/431 12 42
Elektronska pošta: urednistvo.sv@mors.siUrednik:
Marko PišlarNovinarka:
Jerneja GrmadnikFotograf:
Bruno ToičFotografija na naslovnici:
Bruno ToičLektoriranje:
Tina Pečovnik
Natalija KreseTajnica uredništva:
Milena TopolovecOblikovanje, prelom in tisk:
Schwarz print, d. o. o.Naklada:
7500 izvodovRevija SV je članica Evropskega
združenja vojaškega tiska (EMPA).Revija SV je tudi na družbenih
omrežjih Facebook in Instagram.

REŠEVALCEM NAGRADNE KRIŽANKA

Pravilna rešitev gesla iz prejšnje številke: **POČITNIŠKI TABOR.**

Nagrade prejmejo:

- **Helena Golobič**, Gotna vas 22, 8000, Novo mesto,
- **Milan Govedič**, Mekotnjak 36 b, 9240 Ljutomer,
- **Tomaž Vogrin**, Golišče 20, 1281 Kresnice.

Nagrajencem čestitamo.

Pravilne rešitve tokratne križanke nam pošljite **do srede, 16. oktobra 2019**, na naslov:**Uredništvo Revije SV, Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana**, ali na elektronski naslov: **urednistvo.sv@mors.si**.

Bogatajevi dnevi zaščite in reševanja

Življenja rešujemo skupaj!

Postojna, 17.–19. oktober 2019

UPRAVA
REPUBLIKE
SLOVENIJE

ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

